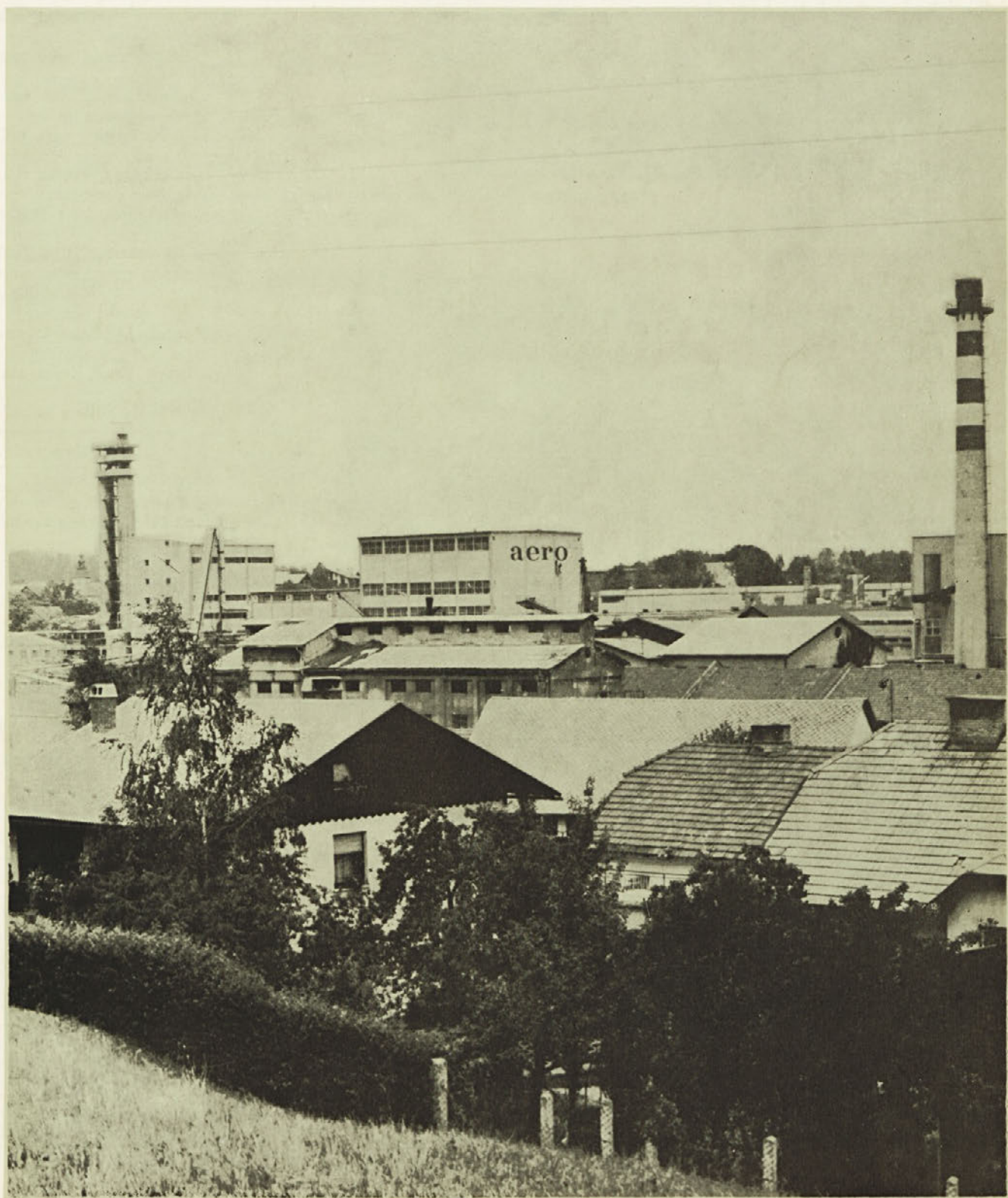
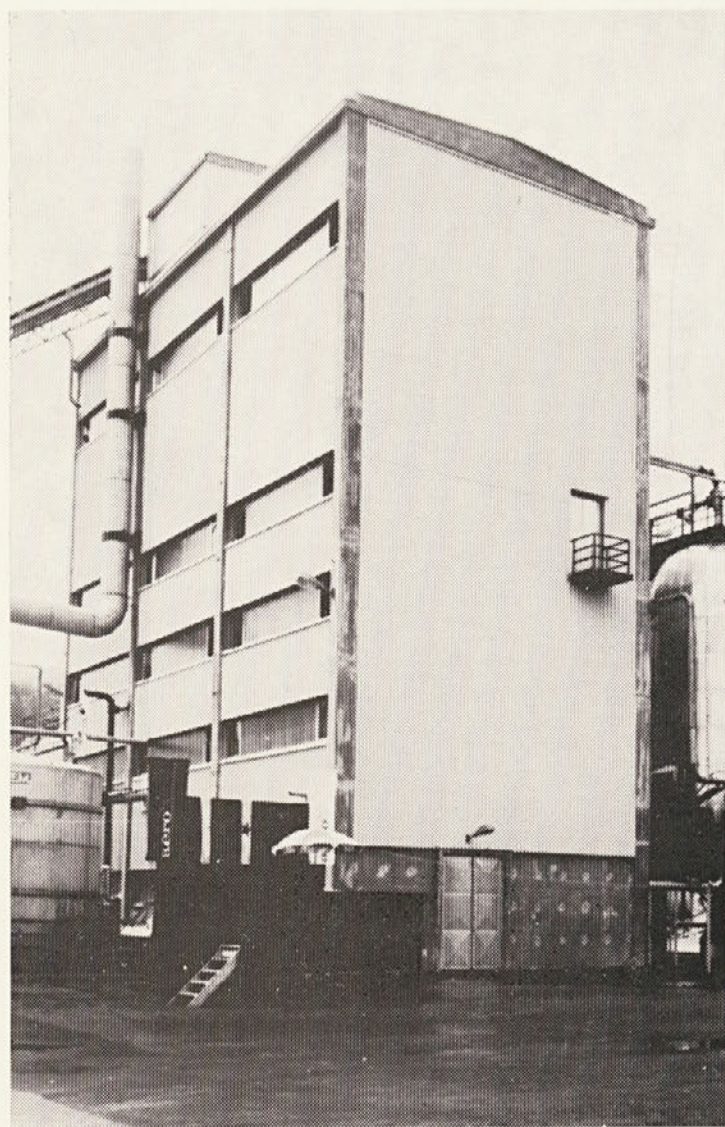

KLÁZKA
KOVÁŘSKÉHO
V OBLASTI

naš aero

5
'84

naš aero

glasilo kemične, grafične
in papirne industrije celje

letnik XXIII — številka 5

celje, junij 1984

uredniški odbor

ivanka čater, rado čepič,

slavka hladnik, jože jazbec,

jelka kajtna, vera radič,

miro ribežl, cvetka robas,

tone svetelšek, tone škerbec,

srečko vavričuk, tine žnidar

svet glasila

albina cizej, milena krizman,

vladimira notar, ivica stare,

gregor švab, bojana videnšek

tehnično vodstvo

peter oset

glavna in odgovorna urednica

jelisaveta podgornik

uredil

tone škerbec

oblikovanje naslovne strani

minja bajagić

fotografije

boris trstenjak

tisk

aero, tozd grafika

za tiskarno drago vračun

naslov uredništva
kadrovski in splošni sektor aero
celje, čuprijska 10

po mnenju republiškega sekretariata za prosveto
in kulturo, št. 33-316/78, je glasilo naš aero
oproščeno temeljnega davka od prometa
proizvodov

glasilo izhaja desetkrat letno
naklada 2.300 izvodov

OBNOVLJENI OBRAT CELULOZE V MEDVOŠKEM TOZDU JE PRIČEL Z DELOM

22. junija smo v Tovarni celuloze in papirja — našem tozdu v Medvodah svečano odprli obnovljeni obrat celuloze.

Na otvoritvi so se zbrali predstavniki družbenopolitičnih organizacij in izvršnih svetov občin Ljubljana-Šiška in Celje, sovlagateljev in izvajalcev del, vodstva temeljnih organizacij in delovne organizacije AERO in delavci našega tozda v Medvodah, ki so obeležili pomembno delovno zmago.

Svečanost je pričela predsednica delavskega sveta temeljne organizacije Kristina Bertoneclj, dela in uresničitev naložbe pa je podal vodja proizvodnje Franc Mlakar.

Osrednji govornik na otvoritvi je bil dr. Rudi Kropivnik, podpredsednik Gospodarske zbornice Slovenije.

Spoštovani gosti, dragi sodelavci!

Prijetno dolžnost čutim, da v imenu delavskega sveta naše temeljne organizacije pozdravljam med nami predstavnike družbeno političnih skupnosti, predstavnike družbeno-političnih organizacij, gospodarske zbornice, sovlagatelje in poslovne partnerje!

Veseli nas, da današnja otvoritev rekonstruiranega obrata celuloze sovpada s praznikom naše občine Ljubljana-Šiška.

Redki so trenutki v življenju, da je človeku dano javno izreči zahvalo sodelavcem za opravljeno delo, in da si sam istočasno ve-

Kristina Bertoneclj

IZ VSEBINE:

Stran 97—103

Otvoritev obnovljenega obrata celuloze v medvoškem tozdu

Stran 103—105

Nova in zaključena naložba

Stran 106

Priznanje samoupravljalcu

Stran 107

Priznanje našim inovatorjem

Stran 108

Utrinki

Stran 109—112

Potopis s potovanja na hannoverski sejem — Čuprija '84
— Izlet po Češkoslovaški

Stran 113—114

Stalno vprašanje — energija

Stran 114—115

Čudna bolezen je ta alkoholizem

Stran 115—116

Iz kluba OZN AERO

Stran 116—117

Kulturni dogodki

Stran 118—119

Smučarska srečanja

Stran 119—122

Aerovci znova na Kornatih

Stran 123—124

S kolesom v diagonali prek Slovenije

Stran 125—127

Z motorjem v alžirsko Saharo

Stran 128

Nagradna križanka

III. stran ovitka

Preberite, ne bo vam žal

Priloga

Bilten osnovne organizacije
ZSMS v DSSS

Slika na naslovni strani:

Pogled na tozdo Tovarna celuloze in papirja Medvođe z gradu Goričane.

sel, ter da s ponosom gledaš na prehojeno pot kolektiva, kot je naš. V življenju se ne zgodi pogosto, da to pove sodelavec, ki je s kolektivom delal več kot 30 let. Šele življenje v njem ti omogoča spoznati njegov vsakdanji utrip — velike in drobne težave, odrekanja, prizadevanja, skrbi in organizirano delo, ki je osnovna vrednota.

Danes, ko smo se za trenutek ustavili, je samo postaja, je samo malo sreče ob uspehu sodelavcev in celotnega kolektiva za vložen trud in prizadevanje na razvojno tehnološkem področju, organizacije — reda in v prizadevanju za dobre delovne rezultate, in za skupni uspeh, ki je zaključen z današnjo otvoritvijo obrata.

Usposobitev tehnično in tehnološko bolj sodobne proizvodnje nam pomeni, optimalno zaključitev naših predelovalnih sposobnosti, biti bolj popoln in s tem še v naprej obvladati tradicijo skromnih in pridnih rok našega kolektiva. Sodelavci obrata proizvodnje celuloze so si to rekonstrukcijo zaslužili. Zaslužili z delom desetletja v neprimernih delovnih pogojih in z davno zastarelimi stroji.

Naš današnji postanek, ko vključujemo rekonstruirani obrat v proizvodnjo, je tudi praznik vseh še živečih bivših sodelavcev te tovarne, ki so pomagali iz roda v rod prenašati delovne navade in znanje, dodajali svojega, da nam je na osnovi tradicije ter izkušenj in današnjega tehnološkega razvoja, uspelo priti do današnje stopnje.

Teh nekaj misli, nas navaja, da kolektivi, ki delujejo kot velika družina, smejo pričakovati uspeh, kjer sleherni opravi svoje delo vestno in kvalitetno, s ciljem za skupni uspeh v kvaliteti in konkurenčni sposobnosti, in da se istočasno identificiramo kdo smo.

Za ponos, za kvalitetno delo, za vrednost opravljenega dela, morajo tudi drugi v našem prostoru storiti več.

Naše gospodarstvenike in politike, stare in nove, že dolgo čaka velika naloga, če res želijo opra-

ko dobremu in prizadevnemu kolektivu, ki je vzpostavil relativno strog delovni red, ki je vsa možna sredstva vlagal za še bolj racionalno proizvodnjo, in ki je zaradi tega cilja relativno zmanjševal svoje osebne dohodke do komaj dopustne točke, se ne sme zgoditi, da se njegova vrednost prizadevanja pri delu še naprej zmanjšuje.

Slabi kolektivi in nepotrebne velike institucije res ne bi smele obstajati v našem gospodarstvu.

Ob koncu, se v imenu delavskega sveta zahvaljujem za izredno

prizadevnost vodstvu obrata celuloze, vsem vzdrževalcem in delavcem obrata.

Zahvaljujem se vsem sovlagateljem, kajti brez njihove pomoči našemu kolektivu ne bi uspelo zbrati potrebna sredstva.

Zahvali tudi naši občini in Gospodarski zbornici Slovenije.

Prav tako se zahvaljujem izvajalcem del in upam, da ni potrebno razvrščanja posameznikov in firm.

Delavcem obrata proizvodnje celuloze želim veliko delovnih uspehov.

Na tekočem traku prihajajo sekanci v kuharijo celuloze

Tovarišice in tovariši, dragi gosti!

Delavci DO AERO, prav posebno pa še delavci tozda Tovarne celuloze in papirja Medvode, proslavljamo danes pomemben praznik, saj odpiramo rekonstruirano tovarno celulozo, kjer so zgrajeni novi oddelki:

Regeneracija SO_2 plina in toplote, kuharija celuloze s transportnimi napravami za lesne sekanke in difuzerska pralnica celuloze. Rekonstruirana pa sta še oddelki priprave lesa in sortacija nebeljene celuloze. Zgrajen pa je tudi nov sistem oskrbe z tehnološko vodo za proizvodnjo celuloze, zgrajena je nova kanalizacija za zbiranje odpadnih vod v vodočistilno napravo in povezava le-teh s kolektorjem Goričane—Brod—Zalog. Hkrati s rekonstrukcijo celuloze smo zgradili tudi nov in povsem ločen sistem požarne vode od lastnega črpaljšča do razvoda. Ta delovna zmagaja pa je še toliko pomembnejša, ker so bili stari obrati in naprave, zgrajeni po letu 1922 v takem stanju, da bi moral inšpektorat parnih kotlov za tri kuhalnike celuloze izdati v letošnjem letu odlok o prepovedi obratovanja. S to rekonstrukcijo se tako ohranja proizvodnja celuloze v najstarejši tovarni celuloze v Jugoslaviji, katere stoletnico bomo praznovali leta 1990. V letu 1983 pa je tovarna praznovala 220-letnico začetka proizvodnje papirja tukaj v Goričanih, leta 1985 pa bomo praznovali 120-letnico strojne proizvodnje papirja. Z dokončano rekonstrukcijo pa obenem tudi povečujemo proizvodnjo deficitarne celuloze iglavcev za 30 odstotkov.

Tovarišice in tovariši! Verjetno se bo marsikdo vprašal, kje je iskati vzroke, da ni bila že zdavnaj postavljena tukaj v Goričanih nova tovarna celuloze, ko pa smo v Jugoslaviji po vojni zgradili kar devet novih tovarn celuloze, neupoštevaje tovarne polceluloze in da dve od teh zaradi zgrešenih investicij ne obratujeta več. Tudi Tovarna celuloze Medvode je pred 25 leti sodelovala na vsejugoslovanskem natečaju za izgradnjo tovarn celuloze in papirja z interesantnim projektom postavitve nove linije

za proizvodnjo celuloze in papirja. Na tem natečaju so bile odobrene izgradnje tovarn v Zagrebu, Plaškem, Drvarju, Sremski Mitrovici, Ivangradu in Vladičinem Hanu. Odobren je bil tudi investicijski program Tovarne celuloze Medvode pod pogojem, da se bo vršila etapna izgradnja. Vse tovarne so bile v celoti zgrajene, v Goričanih pa v letih 1960—62 le najbolj dotrajani oddelki, kot je priprava kisline in sortacija celuloze in šele pozneje tudi belilnica. Provizorična povezava starih in novih oddelkov je tako postala 25-letna stalnica. Kos kruha, katerega je bila takrat deležna ta tovarna iz centralnega investicijskega fonda, je bil v primerjavi z drugimi projekti, ki so se gradili na ledinah, le drobtina in je zato ostala Tovarna celuloze tukaj v Medvodah do današnjega dne tehnološko nerazvita in glede delovnih pogojev in vpliva na okolje tudi za marsikoga pravi nebodigatreba. Kljub temu, da je tovarna izkazovala vsa leta pozitivne finančne rezultate, pa ob skromni amortizaciji zaradi več ali manj odpisanih osnovnih sredstev, ni ustvarjala take akumulacije, da bi sama zmogla kapitalno tako intenzivne investicije. Zato je kolektiv po letu 1968 začel iskati rešitev v širšem povezovanju s papirno industrijo in gozdarstvom, kjer pa se je izoblikovala končna varianta, da tovarna lahko le skozi višjo stopnjo predelave celuloze pri-

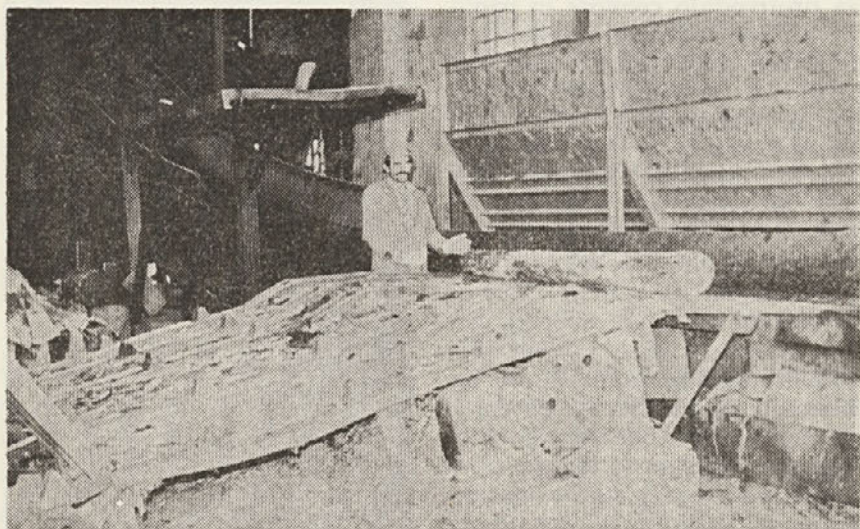

Pred upravno zgradbo

Franc Mlakar

de do potrebne lastne akumulacije, ki bi omogočila kasnejšo rekonstrukcijo celuloze. Tako se je kolektiv leta 1973 odločil za združitev z AEROM iz Celja, skupen povezovalni program pa je bil postavitve nove papirnice z energetiko, ki bi že zagotavljal prepotrebno manjkajočo energijo tudi tovarni celuloze. Projekt je bil zelo uspešno realiziran že v letu 1976. Rekonstrukcijo tovarne celuloze smo planirali že ob koncu preteklega srednjoročnega obdobja, toda vse bolj zaostreni pogoji gospodarjenja tega niso dovoljevali. Ugoden trenutek pa je nastopil konec leta 1979, ko je ZTP sklenila, da se leta 1983 zgrajena tovarna celuloze v Zagrebu zaradi ekonomskih in ekoloških razlogov zaustavi. Z ZTP je bil dosežen dogovor in sklenjen sporazum, da se oprema odproda in prenese v Medvode. Glede na to, da je bila celotna oprema uvožena in v glavnem dobro vzdrževana, je bil izdelan investicijski program za rekonstrukcijo celuloze Medvode na bazi opreme iz ZTP že v letu 1980, izvedeni gradbeni, strojni in elektroprojekti pa so bili dokončani v letu 1982, ko smo konec leta tudi že začeli z izgradnjo. Prenos opreme iz Za-

Priprava hlodovine za sekanje

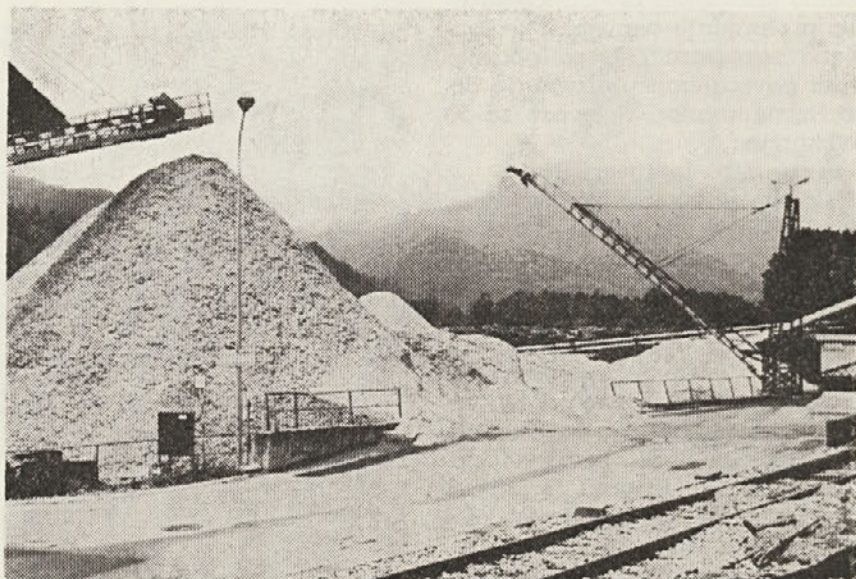
greba se je začel že v letu 1980 in dokončal v letu 1983. Oprema je bila sproti servisirana, izrabljeno in manjkajočo opremo pa smo dokupili doma in v tujini. Izgradnja se je glede na terminske plane in pogodbe z izvajalci zavlekla za 6 mesecev, ker je ZIS s svojim odlokom razveljavil že izdano soglasje SISEOT Slovenije za uvoz opreme. Po velikih prizadevanjih nam je zvezni sekretariat za zunanjo trgovino izdal novo soglasje, toda kot rečeno, zavlekla se je izgradnja, nastopile pa so zaradi tega tudi velike podražitve. Vsi vemo, da so bili in bodo še potrebni podobni ukrepi s strani zvezne vlade zaradi uravnovešanja jugoslovanske plačilne bilance, toda za naš primer je imel tak linearen ukrep velike materialne posledice, ki jih ni mogoče opravičiti. Čeprav je bil fizični obseg rekonstrukcije sorazmerno velik, pa z vgradnjo opreme iz ZTP in prestavitvijo in povečanjem enega kuhalnika, prestavitvijo dveh regeneracijskih posod in druge pripadajoče opreme iz stare kuhinje, zaključili rekonstrukcijo z vsega 350.000.000 din investicijskih in vzdrževalnih stroškov. V kolikor bi kupili v celoti novo opremo, bi znašala investicija najmanj 850.000.000 din. Toda kljub vgradnji velikega dela stare opreme, so zgrajeni obrati sodobni z dovoljšnjo stopnjo avto-

matizacije in regulacije pri vodenju procesa. V novih oddelkih danes delata v izmeni le dva delavca od prejšnjih petih, kar pomeni, da se je pri štiriizmen-skem delu zmanjšalo število zaposlenih za dvanajst delavcev, kar je najbolj razveseljivo, ukinjena so najtežja in zdravju škodljiva delovna mesta.

Celoten koncept projektiranja in izvedena rekonstrukcija pa omogoča drugo fazo izgradnje, in sicer ne na povečanju proizvodnje celuloze, pač pa na predelavi odpadne sulfitne lužine. Nova pralnica bo omogočala zajemanje sulfitnega luga za proizvodnjo 20.000 ton različnih kvalitet lignosulfonatov letno. Tovarna

ima tudi za to proizvodnjo lastno tehnologijo, saj se že proizvaja 3.500 ton takih proizvodov letno na bazi te sekundarne surovine. Računamo, da bomo investicijo lahko realizirali v naslednjem srednjeročnem obdobju. Do takrat pa se bodo vse odpadne vode skupaj z odpadnim sulfitnim lugom zbirale v vodočistilni napravi in kondicionirane spuščale v kolektor Goričane—Brod—Zalog.

Tovarišice in tovariši, dragi gosti! Dovolite mi, da spregovorim še nekaj besed o naših izvajalcih. Celotna projektiva, od investicijskega programa do vseh izvedbenih projektov in inženjeringa, je bila poverjena IB Ljubljana. Vsa demontažna in montažna dela s transportom je opravila Hidromontaža iz Maribora, ki je bila obenem tudi dobavitelj precejšnjega dela opreme. Gradbena dela je izvajalo SGP Tehnik iz Škofje Loke. Pomemben domač dobavitelj je tudi STT iz Trbovelj, ki je izdelala in montrirala dozirne polže in transporterje za lesne sekance. Glavni del uvožene opreme nam je dobavila firma FRITZ VOLTZ & SOHN iz Frankfurta, ki je poskrbela tudi za vso manjkajočo dokumentacijo, ker je bila glavni dobavitelj tudi za ZTC. Pri finančni konstrukciji niso udeleženi bančni krediti, vsa dinarska sredstva so lastna in združena sredstva naših poslovnih part-

Surovina za kuhanje je pripravljena

nerjev t. j. kupcev celuloze in papirja. Od več kot dva milijona zahodnonemških mark uvožene opreme, je le 860.000 mark kredita. Glede na to, da znaša letni izvoz tovarne več kot šest milijonov dolarjev, odplačilo tega kredita ne bo problematično.

Dovolite mi, da se zahvalim sovlagateljem, ker bi brez njih le težko realizirali to tako pomembno investicijo, vsem izvajalcem pa čestitam za uspeš-

no opravljeno delo in odlično medsebojno sodelovanje.

Drage goste pa pri ogledu novih oddelkov prosim, da upoštevajo, da smo mokro procesna industrija in da zato naši obratniki niso tovarna elektronike.

Prosim dr. Kropivnika, predsednika GZS, da nam spregovori in razglasi nove oddelke za odprte kot delovno zmago ob prazniku naše občine Ljubljana-Siška.

Gosti na otvoritvi

Tovarišice in tovariši,
spoštovani gosti!

Dovolite mi, da najprej čestitam delovnim ljudem in občanom Šiške njihov občinski praznik ter jim zaželim še mnogo delovnih uspehov in osebnega zadovoljstva. Ob prazniku, ki sovpada z obletnico napada hitlerjevske Nemčije na Sovjetsko Zvezo, kar je dalo nove dimenzije drugi svetovni vojni, ne gre pozabiti na prispevek prebivalstva tega dela Slovenije k narodno-osvobodilni borbi in naši socialistični revoluciji. Danes pa naj bi bila in tudi so usmerjena njihova prizadevanja h krepitvi miru in sodelovanja v svetu, kar je zaradi vse večje medsebojne odvisnosti narodov in držav v svetu, vse bolj pomembno. In tudi v ta prizadevanja so občani Šiške še kako vpeti.

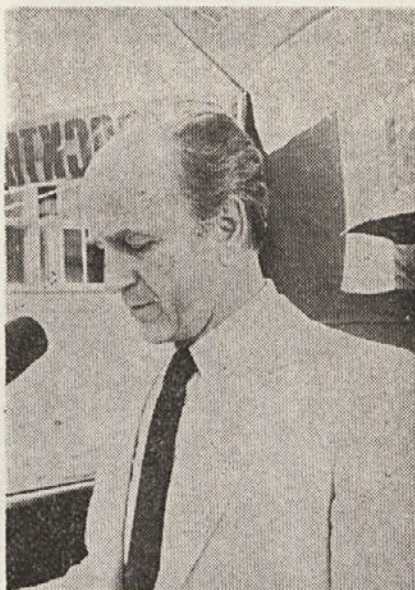
Še posebej pa ob občinskem prazniku čestitam delavcem AERO-ve Tovarne celuloze in pa-

pirja v Goričanah, kjer danes slovesno odpiramo rekonstruirani obrat celuloze in kjer smo se zbrali na osrednji slovesnosti ob letošnjem šišenskem prazniku. Slednje gotovo ni naključno, ampak gre za priznanje 550 članskemu delovnemu kolektivu, ki dosega dobre poslovne rezultate, hkrati pa premišljeno in gospodarno skrbi za nadaljnji razvoj te tovarne. To pa je v sedanjih zaostrenih gospodarskih razmerah doma in v svetu, ko smo se odločili, da mobiliziramo in povežemo vse razpoložljive potenciale — materialne in kadrovske — za uresničevanje dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije, še kako pomembno.

Drugače povedano, delavci Tovarne celuloze in papirja v Goričanah pri Medvodah gotovo sodijo med tiste naše ljudi, ki so že včeraj dojeli, da je za naš boljši jutri nujno potrebna hitrejša in resnična stabilizacija go-

spodarskih tokov, kar pa pomeni bolj dinamično in kvalitetno gospodarsko rast, večji izvoz in večji devizni priliv. V ta okvir sodi tudi delovna zmaga, ki jo slavimo danes, in ki pomeni posodobitev in razširitev perspektivne proizvodnje, in to na zelo racionalni način. Z novo kuharico je ne samo posodobljena proizvodnja, ki je doslej potekala v zelo težavnih razmerah po zastarelih postopkih, ampak so tudi povečane zmogljivosti za proizvodnjo — od 18.500 na 23.000 ton celuloze letno oz. skoraj za eno četrtno. Razen proizvodnih je bilo seveda nujno povečati tudi nekatere druge zmogljivosti, kot je, denimo, linija sortiranja nebeljene celuloze.

Ta celotna naložba je veljala približno 300 milijonov dinarjev, ki so jih delavci te tovarne zagotovili iz lastnih sredstev, del pa so združili kupci njihove celuloze. Tako samoupravno združevanje sredstev pa je tudi najboljša oz. najbolj realna pot za doseganje zastavljenih razvojnih ciljev. Ob tem velja poudariti, da bi za uresničitev te rekonstrukcije bilo potrebno odšteti znatno več denarja oz. 700 do 800 milijonov dinarjev, če bi se odločili za nabavo nove opreme in to ob velikih težavah pri zagotavljanju deviznih sredstev za uvoz.

Dr. Rudi Kropivnik

Tako gospodarno ravnanje bi moralo postati stalna praksa v sedanjem pomanjkanju denarnih sredstev, ki nas bo kljub novim posojilom v tujini in odložitvam odplačevanja nekaterih dolgov, spremljalo še vrsto let. Samo v letu 1985 nam bo prispelo za odplačilo 5,5 milijarde dolarjev, kar pomeni, da se bo ob naši odločenosti, da promptno poravnava-mo naše obveznosti v tujini, še nadaljevalo težko materialno-fi-nančno stanje našega gospodar-stva in družbe v celoti.

Seveda pa to ne pomeni, da ne bi z optimizmom gledali na našo prihodnost. Ta optimizem je namreč realen, saj izhaja iz naših dosedanjih rezultatov, doseženih, zahvaljujoč številnim organizacijam združenega dela in v njih združenih delavcev, ki vodi-jo bitko za povečano proizvodnjo, zavedajoč se, da le več kakovost-nega in bolj racionalno proizve-denega blaga omogoča tudi večji in učinkovitejši izvoz. To pa po-meni devize za odplačila naših dolgov v tujini in za uvoz potreb-nega reprodukcijskega materiala in opreme za nujno posodobitev proizvodnje.

Modernizacija proizvodnje mo-ra tudi v industriji celuloze in pa-pirja postati osnovna razvojna o-predelitev, neločljivo povezana — kot v vrsti drugih industrij — z

avtomatizacijo, v perspektivi pa tudi z robotizacijo proizvodnje. To pa seveda terjata tudi povezova-nje v okviru celotne Jugoslavije — ob ustrezni delitvi dela in specializaciji, kar lahko zagotovi večjo produktivnost in ekonomič-nost poslovanja. To pa je hkrati tudi pot za zmanjševanje števila OZD, ki poslujejo z »rdečim sal-dom« — največkrat po lastni krivdi, čeprav včasih tudi sposob-ni gospodarji zapadejo v izgube. Slednjim je seveda nujno soli-darnostno pomagati, za ostale pa velja, da bodo morali, hitreje kot doslej, uvajati nove proizvodne programe in prestrukturirati svojo proizvodnjo, proizvajati ti-sto kar išče trg, in to po konku-renčnih cenah.

Ob sedanjih gospodarskih te-žavah sta v ospredju inflacija, kateri gotovo ni zadosten jez no-vi režim cen, ter slaba likvidnost gospodarstva — tako notranja kot zunanja. In prav tu nas ča-kajo najbolj zahtevne naloge, ki terjajo dosledno in odgovorno ravnanje vseh gospodarskih in drugih družbenih subjektov. To pa je možno le ob večjem vpli-vu delavcev — samoupravljalcev, kar je tudi edina pot za ome-jevanje nepotrebnega administra-triranja države.

Uresničevanje stabilizacije, če-prav z rezultati še nismo zado-

voljni, se kaže v nekaterih ugod-nih gospodarskih gibanjih; pozi-tivni trendi se sicer s težavo, to-da zavzeto prebijajo. Tako smo v letošnjih petih mesecih v indu-striji in rudarstvu SR Slovenije dosegli povečanje proizvodnje za 3,4 %, kar je v sedanjih gospo-darskih razmerah gotovo velik dosežek in večji od predvidevanj. Pri tem je na prvem mestu pro-izvodnja prometnih sredstev (in-deks 130,8), na drugem mestu pa proizvodnja finalnih lesnih iz-delkov (112,1). Proizvodnja in predelava papirja beleži indeks 102,2 %. V tem obdobju se je iz-voz SR Slovenije na konvertibil-no območje povečal za 20 % (po-vprečje Jugoslavije 16,4 %, kar je velik uspeh našega gospodar-stva. Pri tem pa pokritje uvoza s konvertibilnega območja z izvo-zom na to območje znaša 110 %. Tudi goričanska tovarna se uspešno uveljavlja na tujih, in to konvertibilnih trgih, saj tja iz-vozi petino svoje proizvodnje pa-pirja, s tem da so glavni kupci iz ZR Nemčije in Italije.

Ti podatki govore o prizadeva-njih in rezultatih našega gospo-darstva za uresničevanje dolgo-ročnega programa ekonomske stabilizacije. S tem pa seveda ni rečeno, da se prav v vseh orga-nizacijah združenega dela in dru-gih okoljih ravnamo dosledno stabilizacijsko. Vendar pa ob ta-kih priložnostih, kot je današnja, govorimo predvsem o uspehih, ki smo jih dosegli v dosedanjem razvoju in pri uresničevanju dol-goročnega programa gospodarske stabilizacije ter uveljavljanja so-cialističnih samoupravnih druž-benoekonomskih odnosov. In pri tem imajo pomemben delež prav delavci Tovarne celuloze in papir-ja v Goričanih pri Medvodah, ki poslujejo kot eden od štirih toz-dov celjskega AERA, hkrati pa so vključeni tudi v sozd Gozdno in lesno gospodarstvo Gorenj-ske, Bled, kjer si zagotavljajo po-trebni les za izdelavo celuloze.

Delavcem Tovarne celuloze in papirja v Goričanih želim v i-menu Gospodarske zbornice Slo-

Dragocena surovina — les

venije še mnogo uspehov pri njihovem nadaljnjem poslovanju in razvoju. S tem proglašam za odprt rekonstruirani obrat celuloze tovarne v Goričanah.

Po ogledu novega obrata so se gosti in delavci našega tozda v Medvodah zbrali na družabnem srečanju v kulturnem domu v Sori.

Ogled novega obrata

Gosti na otvoritvi razstave

RAZSTAVA DEL FRANCA NOVINCA

Tik pred otvoritvijo novega obrata celuloze so v spodnjih prostorih v upravni zgradbi medvoškega tozda odprli zanimivo razstavo del akademskega slikarja Franca Novinca.

Po pozdravu direktorja temeljne organizacije Slavka Zuleta je slikarjevo delo predstavil likovni kritik Aleksander Bassin.

Slikar in kritik

PRIČELA SE JE IZGRADNJA SKLADIŠČA VNETHJIVIH IN NEVARNIH SNOVI V TOZDU KEMIJA CELJE

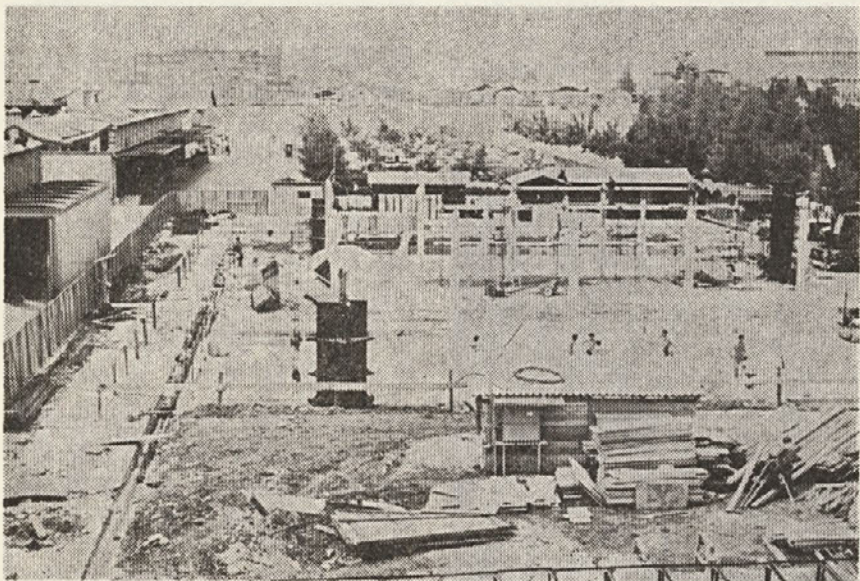
V zadnjih desetih letih se je proizvodnja v tozdu Kemija Celje kar petkrat povečala, to pa pomeni prav tolikšno povečanje uporabe vnetljivih in nevarnih snovi.

Stari skladišni prostori tako

po velikosti kot namenu ne zadostajo več, pa tudi po predpisih in določitih so še komaj sprejemljivi, čeprav se večje količine eksplozijsko nevarnih snovi v tem času skladiščijo v Petrolovih skladišnih prostorih.

Delavci v tozdu Kemija Celje so se zato odločili za rešitev vprašanja skladiščenja vnetljivih in nevarnih snovi, skladno z načrti za povečanje proizvodnje in

naš aero 103

Pogled na gradbišče v celjski Kemiji

da bi odpravili nihanja v dobavi surovin.

Skladišče bosta sestavljali dve zgradbi, s po 372 kvadratnimi metri skladiščne površine. Posamezna zgradba je po načrtu razdeljena na določene predele po namenu in nevarnosti skladiščene surovine in opremljena z namensko opremo (regali).

Drugi del skladišča predstavlja dva — 50 in 60 kubičnih metrov velika rezervoarja, vkopana med obema zgradbama.

Tretji del pa predstavlja črpalnice s pretakališčem, ureditev okolice in postavitve zaščitne ograje v skupni površini 2400 kvadratnih metrov.

O poteku gradnje bomo poročali v naslednji številki našega glasila. Služba investicij

POČITNICE V NAŠEM OBNOVLJENEM DOMU NA VELEM LOŠINJU BODO GOTOVO PRIJETNE

O gradbenih delih in obnovitvi našega počitniškega doma na Velem Lošinju smo v našem glasilu že poročali.

Tokrat bomo predstavili zaključna dela in podobo zgradbe, v kateri zdaj že letujejo naši sodelavci, ki bi jim radi zaželeli dobro počutje na dopustu.

Kljub težavam, ki smo jih imeli z izvajalci obrtniških del, smo uspeli obnovo zaključiti do predvidenega roka. Manjša zakasnitev je še pri ureditvi okolice doma in vrta zaradi dodatnih in več del. Tehnični pregled objekta je bil uspešen in pridobljeno je tudi uporabno dovoljenje.

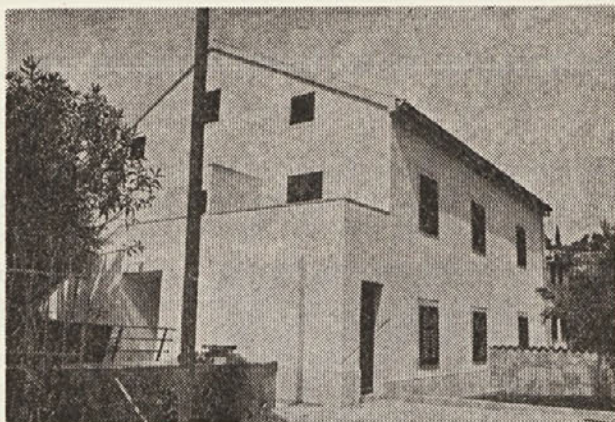
Dom se je s svojo novo fasado in celotno podobo dobro vključil v okolje, ki ga obdaja. Upamo, da bo tudi urejena notranjost všeč našim dopustnikom. Škoda je le, da zaradi pomanjkanja sredstev nismo mogli zamenjati celotne notranje opreme.

Morda bi ob uspešno zaključenih delih veljalo že zdaj razmisliti o možnostih zbiranja in zagotavljanja sredstev za obnovo tudi drugega dela našega počitniškega doma na Velem Lošinju.

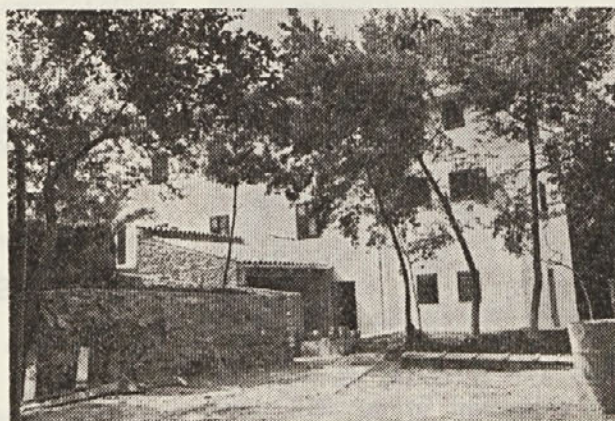
Sandi Dobročinšek

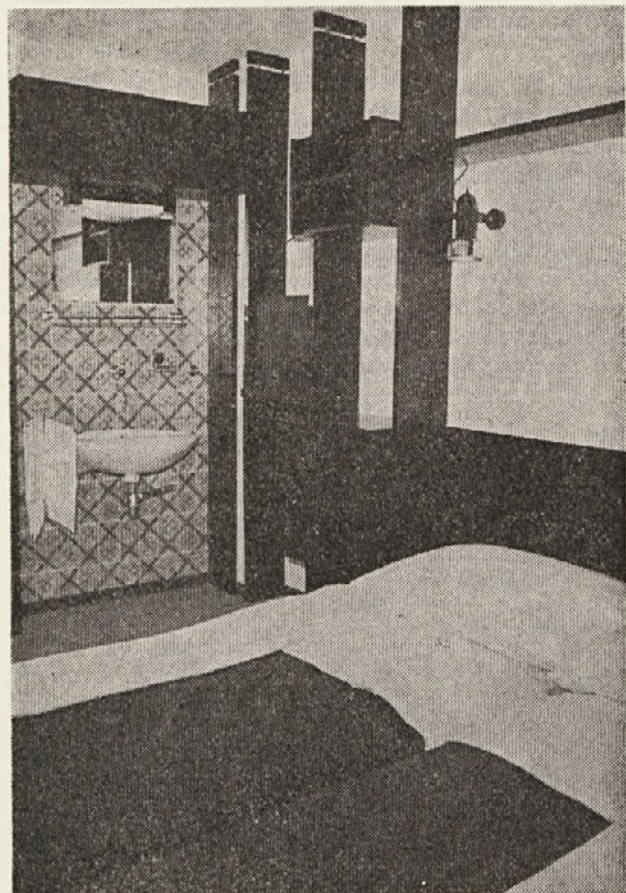
Za primerjavo: stara ...

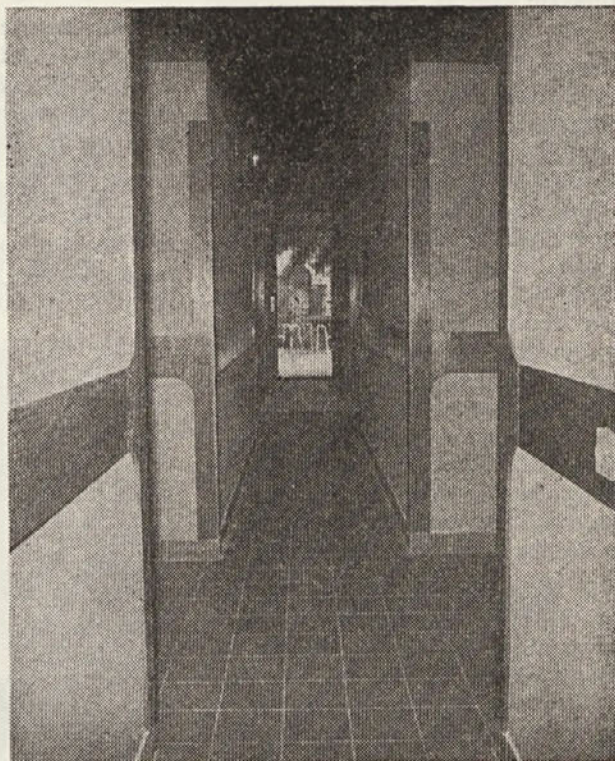
... in nova podoba

Vrtni del

V nove sobe ...

... po novem hodniku

PRIZNANJE SAMOUPRAVLJALCU ZA LETO 1984 KONRADU OROŽIMU

Občinska skupščina Celje je na slovesni prireditvi ob Dnevu samoupravljalca podelila priznanja več delavcem iz Celja, med njimi tudi našemu sodelavcu iz tozda Grafika, Konradu Orožimu. V obrazložitvi ob podelitvi priznanja je zapisano:

še posebej pomembna težnja za izboljšanje delovnih pogojev in ustvarjalnost.

Tovarišu Orožimu za priznanje iskreno čestitamo!

Pred dnevi smo ga tudi obiskali in povprašali, s kakšnimi občutki je sprejel priznanje in kaj mu le-to pomeni.

Konrad Orožim:

Ko sem prejel obvestilo o podelitvi priznanja, sem bil seveda prijetno presenečen. Priznanje samoupravljalcu je gotovo

priznanje delavcu za dolgoletno delo, obenem pa tudi priznanje neposrednemu delovnemu okolju, ki je tvorno delovalo in sodelovalo na področju samoupravljanja. Hkrati pa je tudi potrditev misli, predlogov in prizadevanj posameznika, ki ga pri delu hrabri in potrjuje podpora sodelavcev.

Prizadevno delo v samoupravnih organih je gotovo najpomembnejši del našega življenja, del dela vsakega delavca.

Konrad OROŽIM združuje delo v delovni organizaciji Aero Celje že od leta 1955. V tozdu Grafika je vodja obrata reprodukcije.

Ves čas svojega dela je prizadeven član raznovrstnih samoupravnih organov: bil je predsednik delavskega sveta, predsednik disciplinske komisije tozda Grafika, član izvršnega odbora sindikata, član komisije za ugotavljanje materialne odgovornosti in nadomestilo škode, član odbora za družbeni standard, predsednik komisije za podeljevanje priznanj in odlikovanj DO Aero, predsednik odbora za kadre, delegat v združenju grafičnih delavcev pri Gospodarski zbornici, delegat v posebni izobraževalni skupnosti tiska in papirja Slovenije ter član Medobčinske gospodarske zbornice.

Z odgovornim delom do opravljanja funkcij prenaša ustvarjalno vzdušje v celotno delovno okolje, hkrati pa z lastnimi konstruktivnimi predlogi pomembno prispeva h kakovosti dela. Pri njegovi zavzetosti za uveljavljanje samoupravljanja je

OBISKALI SO NAS PREDSTAVNIKI NAŠE ARMADE

Od 13. do 17. junija je bilo Celje prireditelj in gostitelj športnega prvenstva ljubljanskega armadnega območja.

Tekmovanje je potekalo pod geslom — ARMADA IN NAROD ter potrdilo trdno povezanost delovnih ljudi in občanov s pripadniki naših oboroženih sil.

Celjske delovne organizacije so bile pokrovitelj posameznih tekmovalnih ekip. Tako so bili gosti naše delovne organizacije novinarji, ki so poročali o prvenstvu,

pred pričetkom tekmovanj pa so nas obiskali predstavniki oziroma vodstvo organizacijskega odbora. Zanimalo jih je naše gospodarjenje in delo ter življenje v Aeru.

Po ogledu proizvodnje v Grafiki in Kemiji so stekli zanimivi pogovori. Predstavniki naše armade so pohvalno ocenili naša prizadevanja in sodelovanje ter obljubili, da nas bodo še obiskali.

Gostitelj srečanja je bila Konferenca sindikata v naši delovni organizaciji.

NAGRADE CELJSKIM INOVATORJEM

LEP USPEH NAŠIH SODELAVCEV

Na osrednji slovesnosti ob Dnevu samoupravljalca — 27. junija so v Narodnem domu v Celju podelili nagrade in priznanja »Inovator Celje« za leto 1983. Najboljše dosežke na področju inovacijske dejavnosti so letos nagradili že devetič.

Iz naše delovne organizacije so v skupini razvojno-raziskoval-

nih delavcev prejeli diplome in nagrade: Emil Knez, Milena Kukovič, Milena Žnidar, Martina Konkolič, Ivan Raček in Franc Škorjanc za mikrokapsule za samokopirne papirje.

Med inovatorji množične inventivne dejavnosti so priznanja in nagrade prejeli naši sodelavci Mirko Škorc, Mirko Babovič, Ludvik Gajšek in Žarko Samec.

Plaketo Inovator Celje in nagrado pa sta prejela Mirko Babovič in Milan Svetelšek.

Vsem nagrajencem iskreno čestitamo, vsem inovatorjem v Aeru pa bodo priznanja gotovo uspešna spodbuda za prizadevno delo na tem področju. Več o vsem v 6. številki našega glasila.

— tš

PRIZNANJE NAŠIM INOVATORJEM NA REKI

Od 31. maja do 8. junija je bila na Reki 12. jugoslovanska razstava izumov, tehničnih izboljšav in novosti — RAST YU. Namen razstave je izmenjava zamisli in izkušenj, obenem pa tudi prikaz enoletnega ustvarjanja na področju inovacijske dejavnosti.

naš DIATI in tabelarični prikaz števila inovacijskih predlogov po posameznih letih.

Od inovacijskih dosežkov smo prikazali:

— Vakumska destilacijska naprava avtorjev Marjana Ferleža in Zvoneta Mratinkoviča

Obiskovalci razstave so se na našem prostoru radi ustavljali in povpraševali za razstavljene eksponate (najbolj so se jim pri ljubile papirne kocke, na katere smo natisnili motiv Starega gradu). Z zadovoljstvom lahko ugotavljamo, da našo delovno organizacijo in naše izdelke skoraj vsak dobro pozna.

V veselje in ponos vsem nam pa je tudi Bronasta plaketa z diplomom, ki sta jo na letošnjem RAST YU '84 prejela Marjan Ferlež in Zvone Mratinkovič. Za priznanje jima najiskrenejše čestitamo!

Angelca Hudej

12. JUGOSLAVENSKA IZLOŽBA IZUMA, TEHNIČNIH UNAPREĐENJA I NOVITETA

Razstava RAST YU je postala tudi pomembno srečanje inovatorjev, znanstvenikov in gospodarstvenikov iz cele Jugoslavije, ki neposredno na razstavi, posvetovanjih in seminarjih izmenjujejo izkušnje in prikazujejo dosežke na področju znanosti in tehnike.

Med 640 razstavljalci, ki so na Reki prikazali 2900 eksponatov, je bila letos tudi naša delovna organizacija. Na razstavnem prostoru smo predstavili

— Laboratorijska priprava PI-NOTAN Na 628 avtorice Ljudmille Suša

— Večbarvni sitotiskarski stroj, avtorja Mirka Baboviča in

— Fotovogale in zaščito znamk Marjana Ferleža, Zvoneta Mratinkoviča in Sima Važiča.

Obiskovalcem pa smo predstavili tudi termoregistrirni in termoreaktivni papir kot dosežek s področja razvojno-raziskovalnega dela.

**naš
aero**

KORAK, DOLG ŠTIRI DESETLETJA

V prvomajski številki naših INFORMACIJ je bilo na prvi strani objavljeno kratko obvestilo:

Danes dopoldne smo svečano odprli obnovljene prostore naše računalniške centra na Trgu V. kongresa.

Delovni dosežek v delovni skupnosti skupnih služb je še toliko pomembnejši, saj je povezan z vgraditvijo novega računalnika IBM S1.

Obvestilo, sporočilo, ki ga v današnjem času sprejemamo kot nekaj povsem razumljivega, vsakdanjega. Kot nujnost, kot neizogibnost »tega našega trenutka«. Spet en nadaljnji korak k avtomatizaciji, ko nesluteno in nezadržno vse bolj postajamo delček računalniške stvarnosti, v katero vse bolj prehajamo, s katero se vse bolj stapljamo...

Ko sem prestopil prag nekdanje ročne stavnice nekdanje ti-

skarne na Trgu V. kongresa, sem imel kaj čudne občutke. Najprej občutek tehnične moči in tehničnega nadvladja človeka, občutek ponosa na njegov strmi vzpon pri napredovanju v najmodernejšo tehnologijo.

Kaj kmalu se je temu prvemu spoznanju pridružil še drugi, moram priznati, čustveno obarvan občutek. Dodobra presenečen, obenem pa skorajda nekoliko razočaran, sem se zazrl v miselne robote dvajsetega stoletja.

Ko sem pred davnimi časi zapustil te prostore, so bili v njih še regali s svinčnimi črkami, sivimi, težkimi, vendar polnimi živih besede. Zaman sem prisluhnil, da bi zaslišal desetletja znano škrebkanje črk, to melodijo dela, ki jo vzljubiš, ki se človeku kljub težavam tako globoko vtisne v spomin.

Mimo sivo lakiranih avtomatov, mimo skrivnostno šumečih

terminalov in jekleno-sivih ekranov mi je pogled zdrsel skozi okno in se ustavil na zeleneči veji samotnega dvoriščnega drevesa, katerega zelenilo še vedno izpričuje moč narave. Narave, ki se ne želi in se ne bo nikoli spremenila, tiste narave, ki hoče ostati zvesta človeku, narave, ki z vso upravičenostjo pričakuje, da ji bo ostal zvest tudi človek. Vendar — naš čas pozna in priznava le korake naprej; kdor zaostane, ne dohiti več. Kot preblisk se mi je prikradel v spomin napis, ki sem ga videl na neki tehnični razstavi, napis v tujem jeziku: Napredek gre s časom; kdor ne gre s časom, ta sčasoma gre...

Zase pa naj zapišem: ob koraku, ko sem prestopil prag nekdanje stavnice, me je spreletel občutek, da sem s tem korakom premeril štiri desetletja...

Stane Lovrenčič

UTRINEK IZ NAŠE PRETEKLOSTI

OBISK OPUSTOŠENE VASI

Pred upravo stavbo Celjske tiskarne na Trgu V. kongresa se je v jutranjih urah ustavil tovornjak. Odprla so se težka vhodna vrata in tiskarniški delavci so pričeli na vozilo nakladati čudno opremo, prav nič podobno tiskarniški. Vendar pa je bila ta oprema posebno v takratnih razmerah toliko pomembnejša. Lep, nov poljedelski plug za oranje, poljedelska brana, še en manjši plug in kopica poljedelskega orodja. Ta »nakladalna dela« je spremljalo zabavno besedovanje in ko je bilo vse to naloženo, so potisnili med opremo še dve ali tri klopi, na katere je posedla živahna družina grafičnih delavcev. Tovornjak je odbrzel proti Zasavju.

Cilj: Polšnik, mala hribovska

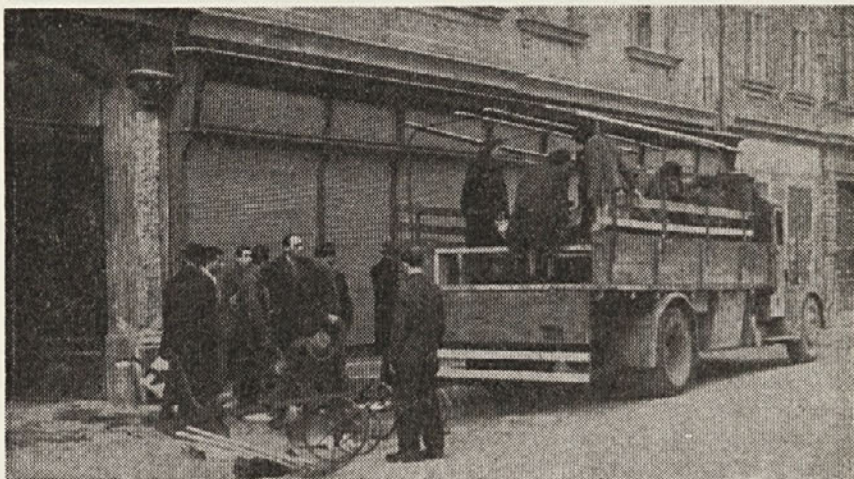
vasica na desnem bregu Save, nekje med Litijo in Kumom. Vasica, ki so jo ves čas vojne puštošili in požgali okupatorji.

Zabeležen je ostal podatek: opravljeno je bilo 3.400 ur prostovoljnega dela, s katerim smo pridobili 36.213 din. Za ta denar smo nakupili poljedelsko opremo in jo podelili vaščanom Polšnika.

Vaščani so nas zelo presenečeni veselo sprejeli, vsak je hitro našel svojega sogovornika. Prijazno so nas skromno pogostili in povabili, da jih še obiščemo...

To je bilo neko pomladno nedeljo v letu 1946.

Stane Lovrenčič

KRATEK POTOPIS S POTOVANJA NA HANNOVERSKI SEJEM II. DEL

Vsaka podobnost z znanimi ali manj znanimi delavci v Aeru je povsem namerna, za Bracota pa je potne stroške plačal Elektro-signal.

Ko smo bili kakšnih 30 kilometrov od avstrijsko-jugoslovanske meje, se nas je polotila carinska bolezen. Gotovo jo vsi, ki ste kdaj potovali v tujino, dobro poznate. Zunanji znaki — simptomi so enaki ali podobni pri večini »bolnikov«: nestrpnost, nervoza, potenje... V našem malem avtobusu je vladala tišina, ko smo se bližali meji. Celo Bracota, ki se je dolgo časa zadrževal, je začel kaditi, da bi se malo pomiril. Stekla v avtobusu so se zaradi močnejšega delovanja žlez zarosila z notranje strani. Kam bi del, da ne bi carinik vzel? Nekaj za taščo, malenkost za ženo in otroke, nekaj za TOZD, nekaj malega za sebe in naša prtljaga je postala kar obsežna, tako da so se vrečke že kar pomešale med seboj. Še dobro, da smo šli na pot z našim kombijem. Kar tiče udobja res ni primeren za dolga potovanja, posebno, če je človek visok, tako kot npr. Janez. Mi, ki smo bili bolj pri tleh, smo precej lažje shajali, čeprav nam je vsem skupaj manjkalo primerne naslonjalo za glavo. Kljub temu, da nismo več rosnost mladi, smo kar dobro prenašali naporno pot. Na jugoslovanskem ozemlju je hrbtenica sicer bolj trpela, saj so bile ceste v tem času v največjem razcvetu in smo pošteno občutili reliefno površino. Kot bi se vozil po Lunini površini, polni malih kraterjev. Na Luno nam res ni treba hoditi, da bi videli in občutili njeno površino.

Junij 1984. Do danes nisem nič napisal. Ko sem slišal, da je sodelavec, ki se je vračal iz Hannovera, umrl v prometni nesreči, preprosto nisem mogel. Menda si ljudje iz teh RENT-A-CAR avtomobilov »sposodijo« vse močnejše dele, menjavajo gume... Potem ni čudno, da se zgodi ne-

sreča. In ko se to zgodi sodelavcu, je vse še toliko bolj mučno.

Predvčerajšnjim me je poklical Tone iz uredništva Aerovih Informacij in me pripravil, da sem nadaljeval s pisanjem. Naj bo.

Torej — bližali smo se carinski kontroli. Na avstrijski strani nas še opazili niso. Spomnil sem se, kako sproščeni smo bili, ko smo zapuščali naše ozemlje. Nobene napetosti, prijazen, neprijeten nasmech cariniku. Zdaj pa se vračamo, potimo se, skrbimo nas, kako nas bo sprejela domovina oziroma carina. Rad bi dočakal dan, ko na mejah ne bo več carinikov, ampak samo še turistični informativni uradi. Na žalost razvoj industrijske družbe tega še ne omogoča. Morda se bo to uresničilo v polindustrijski družbi, morda bodo to doživeli naši pravniki.

Potne liste ima miličnik, carinik pa gleda v naš kombi skozi zadnje okno. Oči so se mu zasvetile kot sokolu, ko je zagledal lahek plen. Vso prtljago, s prospektnim materialom s sejma vred, smo morali zložiti na tla poleg kombija. Mladenčič (bil je med najmlajšimi uslužbenci na carini) nas je pozorno opazoval, ko smo previdno zlagali številne vrečke po tleh. Njegovi starejši kolegi se niso dali motiti in so na TV v miru gledali tekmo Bosna — Cibona, ki se je že bližala koncu. Tudi nekateri med nami smo se delali, kot da nas od vsega najbolj zanima tekma, vendar nam z mislimi ni uspelo pobegniti od carinika pri naši prtljagi. »Imate kaj za prijavo?« »Mislim, da ne bi bilo,« je nedolžno odgovoril Janez.

»Vsak naj se postavi k svoji prtljagi«, nam je velel carinik. Čigavo je tole tukaj? »Moje«, je odvrnil Vlado. Ko je opravil bežni strokovni pregled pri Vladu, ga je začudeno vprašal: »Ali sploh veste, za kolikšno vsoto lahko uvozite tehničnih predme-

tov brez plačila carine?« »Menda za dva milijona (stara).« Carinik ni vedel ali bi se smejal ali jezil, ostal je kar brez besed. »Kaj pa tole?«, je vrtal dalje v Vlado. »Ping-pong žogice, nekaj malega.« »To pa ne. Kolkor vem, so to tenis žoge.« Vlado si je še enkrat pozorno ogledal svoje žoge in skesano priznal: »A ja, saj res.«

»Kaj imate pa tule?« je spet vrtal carinik, ki ga Vladovo kesanje ni prav nič ganilo. Spet zadrega pri Vladu.

»To pa sta dve avtomobilski gumi.«

»Ne, jaz vidim dve zračnici,« je povedal carinik. In Vlado je spet priznal, da ima carinik prav. Pojasnil nam je, da je zdaj pri drugem vprašanju pač hotel s prevrednotenjem popraviti spodrsrljaj pri prvem vprašanju.

In tako dalje. Vlado je moral nekaj malega prispevati v zvezni proračun. Da bi ga malo potolažili, smo ga povabili na večerjo ob poti. Končno je bila tudi carinska epizoda za nami. Zadržali smo s polnimi pljuči in se spet sproščeno smejali. V gostilni ob poti smo se ustavili, da bi večerjali. To je bila spet priloženost za obujanje spominov, za primerjave, za pripovedovanje vicev...

V Hannoveru smo bili s časom precej na tesnem in tudi jedli smo kar na sejmskem prostoru, na hitro. Prvi večer smo obiskali velikansko restavracijo (bavarsko), ki je bila na sejmišču. Take množice ljudi v restavraciji še nisem videl. Gotovo nas je bilo dva do tri tisoč. Za prijetno vzdušje in boljšo prebavo sta igrala dva velika ansambla, seveda izmenično. Da o pivu ne govorim — teklo je v potokih. Vse skupaj začinjeno še z globoko dekoltiranimi strežajkami, tako da je razpoloženje zagotovljeno. Kmalu se je plesalo na mizah. Nasproti nas je bilo omi-

zje Japoncev. Prišli so tiho, sedeli mirno, kravate, zapeti suk-njiči. Čez dobro uro je izginila njihova zadržanost, peli so, pili in očke so se jim še bolj zmanj-

šale in poševno zategnile. Pla-stične serviete so ljudje začeli povezovati v dolge vrvi, ki so jih napeljali počez po dvorani, o-krog stebrov, na vse mogoče na-

čine so jih prepletali. Seveda smo se jim pri tem početju tudi mi radi volje pridružili. Never-jetno razpoloženje. Tu ni bilo več Nemcev, Japoncev, Jugoslo-vanov, tu smo bili samo še živ-ljenja veseli ljudje, ki smo po-zabili, da nas politiki vlečejo za nos in da nas trgovci molzejo.

Mimogrede, ko sem že pri mol-ži. Na sejmu je bil razstavljen tudi molzni aparat za miši. Znan-stveniki raznih strok so namreč ugotovili, da mišje mleko vsebu-je nekaj človekovemu zdravju zelo koristnih snovi. Miška sicer na dan lahko da samo nekaj mi-lilitrov mleka, ki pa ga je treba znati dobiti.

Znanje — to je moč. In tako Jugoslovani lahko verjetno kma-lu pričakujemo, da nas bo kak-šna farmacevtska firma iz Za-hodne Evrope začela molsti s prodajo zdravlilnih preparatov iz mišjega mleka.

Pa na zdravje!

Marjan Furlan

Utrinek iz razstavišča v Hannovru

ČUPRIJA '84

V Informacijah in v glasilu »Naš Aero« smo prebrali, da je petdeset cije z avtobusom bratstva in enotnosti obiskalo Čuprijo oziroma »Mladost«.

Z zapisom bi vas radi seznanili o tem prijetnem dogodku.

Čeprav bi utrujajoča avtobusna vožnja do Beograda marsikoga potisnila v dreamež, to preprosto ni bilo mogoče. Dobro razpolože-nje se je vse bolj širilo po avto-busu, postanki med vožnjo pa so nas držali v primerni kondiciji. Ko smo se še sprehodili pri o-gledovanju prostorov našega skladišča v Beogradu, smo se odpra-vili naprej. Seveda smo še prej poskrbeli za slavnostno-razpoz-navni izgled našega avtobusa. Spretne roke tovariša Mladena so pripravile napise z znaki Mlado-sti in Aera, ki smo jih pritrdili na sprednji in zadnji del avtobu-sa.

Vožnja po štiripasovnici je bi-la po zaslugi našega šoferja kar

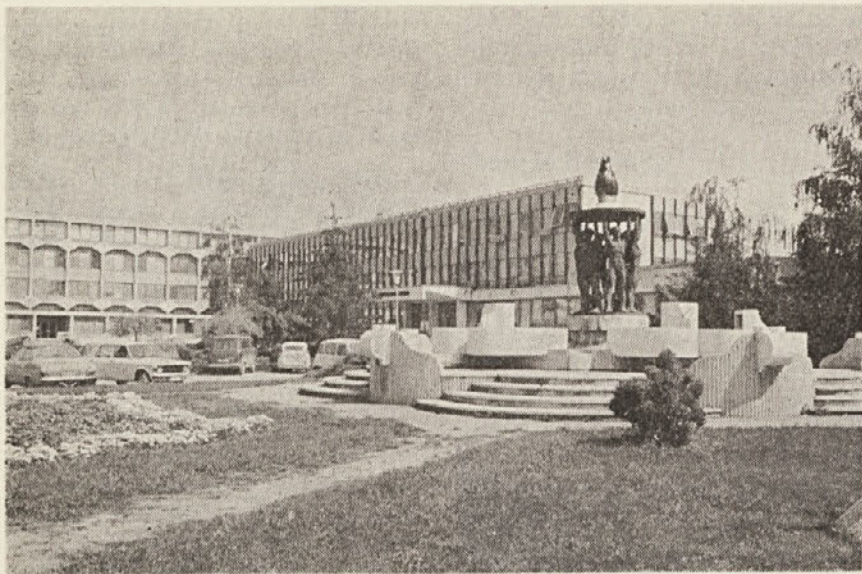
prijetna. Hitro je minevala in nekaj kilometrov pred Čuprijo nam je pot zastavil osebni avto-mobil, prav tako opremljen z napisi in našimi znaki. Prvi po-zdrav gostoljubnih Čuprijcev! Med starimi znanci pristrčno po-zdravljanje, vsem pa stisk roke, spored gostovanja in značko, so-delavkam pa še rdeč nagelj.

Nastanili smo se v Paračinu, hotelu »Petrus«. Nova, reprezen-tančna stavba združenih občin Svetozarevo — Čuprija — Para-čin. Zgradba v osnovi peterokot-ne piramide, okoli katere je spe-ljana v polnem ovinku struga re-čice Černave, nad katero se boči-jo hotelske terase z vabljivimi se-dežnimi garniturami in velikimi,

delavcev naše delovne organiza-cije čuprijsko delovno organizacijo

pisanimi sončniki. Z zgornje te-rase hotela je zelo lep razgled.

V sončnem jutru si je vsak po svoje ogledoval Paračin — od prijetno urejenih sprehajališč ob Černavi in prikupne Švicarije pa vse do tržnice. Tržnice, na kateri je poleg vsakovrstne zelenjave bi-la prava »Ponte Rosa« v mini-aturi. Kako presenetljivo! Od i-stega prodajalca lahko kupiš po-leg belega fižola, mlade čebule in česna še male digitrone, cenene kvarc-ure, žiletke za britje ali kavbojke. Pa keramiko in staro bakreno posodo, kotličke in po-nve in turške pipe, pasove, pre-proge in opanke. Skratka, živo-pisni vrvež, v katerem srečuješ prve značilnosti Orienta.

Središče Paračina

— — —

Ogled proizvodnje v delovni organizaciji Mladost smo opravili v dobrih dveh urah. Proizvodnja, papir, barve, surovine — ob vsem pa več ali manj problemov z dobavami in skrbjo za kakovost. Pri tem ali onem stroju se je vnel kratek razgovor, zaključen s stiskom roke.

— — —

Posedli smo za veliko, dvopasovno omizje v glavni jedilnici družbene prehrane. Ansambel Škole za muzičke talente »Dušan Skovran« iz Čuprije je s

svojim programom prijetno poživil celotno vzdušje in po načelu, da glasba ne pozna meja, smo postali že kar dobri znanci.

— — —

Resavska pečina. Kraško-dinarski svet je ustvaril v milijonih let čudesa, ki jih vedno znova odkrivamo. Eno takih pomembnih, novejših odkritij je tudi Resavska pečina. To je jama s čudovitimi stalagmiti in stalaktiti. Zunaj je bilo precej vroče, v jami pa nas je objel prijeten hlad. Ozki naravni, pa tudi umetni hodniki, se tu in tam razširijo v manjše dvoranice, v katerih

spretno postavljena razsvetljava poudarja lepote podzemnega sveta. Posebnost: kapniške biserne korale, redkost, s katero se po naša le malo takšnih votlin. Po izjavi vodičke edini tovrstni primer v Jugoslaviji. Še mala tradicionalna potegavščina vodičke: zaostala je za nami, ko pa smo prehodili nekaj vijugastih hodnikov, se je nenadoma pojavila pred nami in tako prikazala tudi skrivnostnost Resavske pečine.

— — —

Slavnostna večerja na pokriti terasi »Ploča«, ob Veliki Moravi. Uvodni pozdrav vodilnega predstavnika Mladosti in pozdrav predstavnika združenih občin. Pozdravne besede predstavnika delavskega upravljanja DO Aero. Izročitev darila kolektiva AERO — relief iz lesenih črk, ki simbolizirajo grafično dejavnost. Stavljen je bil iz starih črk, ki so doživljale in opisovale dogodke zadnjih osemdeset let, morda še več. To so bile črke, ki so priromale kot begunke iz koroškega Celovca in prek Prevalj prispele v Celje. Tu so preživele vojno in še slednjič s svojo podobo dale življenje grafičnemu simbolu, katerega naj grafični delavci pobratene Čuprije hranijo v spomin na celjske sodelavce. Zbrane je še pozdravil predstavnik celjske občine, nagovore pa je z razpoloženjsko besedo zaključil naš glavni direktor. Z značilno pozornostjo in gostoljubnostjo so gostitelji postregli z večerjo, ki se je neopazno potegnila prav do jutranjih ur. Znali smo plesati kolo, znali smo prepevati:

Čačak, Čačak,
šumadinski rok en' rol
to je život tvoj i moj
oj Moravo, oj...

— — —

Ob slovesu še vsakemu udeležencu letošnjega srečanja v spomin košarica — lep, ročno pleten izdelek in simbolično nekaj proizvodov Mladosti.

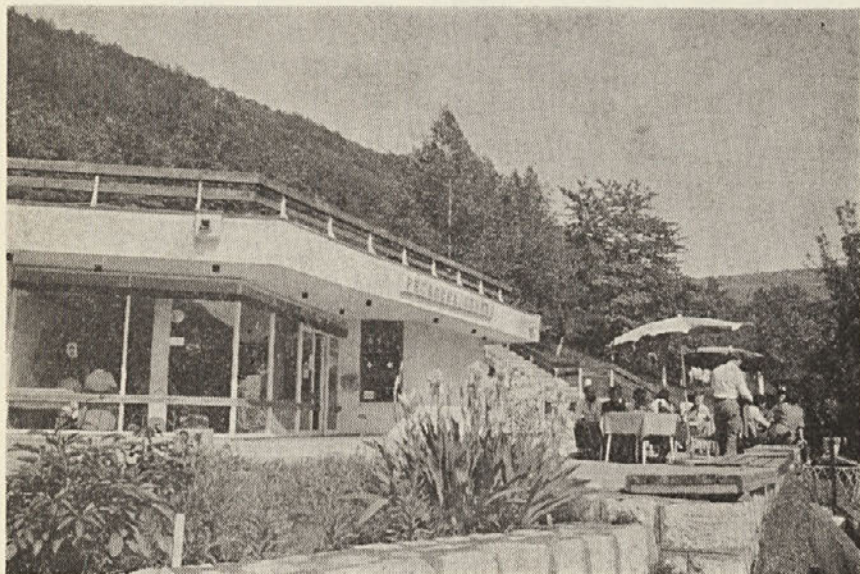
Ansambel Šole za glasbene talente »Dušan Skovran«

Spotoma smo se ustavili še v Beogradu in z obiskom hiše cvetja počastili spomin na maršala Tita.

Sledila bodo še mnoga srečanja, obnavljale se bodo naše vezi,

ki so se stkale v težkih dneh vojne, vezi, ki se naj tudi v obliki poslovnega sodelovanja ohranjajo tudi v prihodnje.

Stane Lovrenčič

Resavska pečina

Črkovni relief

IZLET PO ČEŠKOSLOVAŠKI

Že nekaj let poteka turistična izmenjava letovanj med olšanjskimi papirnicami na Češkoslovaškem in našo delovno organi-

zacijo. Naši in češki delavci letujejo izmenjaje v zimskem, pomladanskem in poletnem času.

Na turistično popotovanje po Češkoslovaški smo letos odšli 26. aprila. Že zgodaj zjutraj smo

se peljali proti mejnemu prehodu — Šentilju. Marsikoga je malce skrbelo, kakšen bo prehod meje, vendar je šlo vse po sreči in vsi smo dobili zeleni žig.

Pot nas je nato vodila skozi Dunaj in Salzburg proti češki meji in Plznu. Z raznimi krajšimi postanki smo po 725 kilometrih vožnje v večernih urah prispeli do hotela »Plzen«. V hotelu nas je pričakala Dana Skacelova, ki nas je spremljala na popotovanju po Češkoslovaški.

Plzen je staro industrijsko mesto z znano pivovarno in manjšimi tovarnami. Ogledali smo si tovarno likerjev in pošteno »poskušali« razne vrste pijač ter pili tudi znano plzensko pivo.

Po dveh dneh bivanja v Plznu smo se odpeljali proti Marijanskim Laznam in Karlovym Varom. Oba kraja sta zdravilišči, s prelepimi stavbami, trgovinami s kristalom in porcelanom. Posebno Karlovy Vary so staro svetovno znano zdravilišče za zdravljenje revmatičnih obolenj. Znamenitost kraja pa je tudi naravna alkoholna pijača »Bechevovka«, v kateri je več vrst zelišč.

V Pragi smo bili tri dni. Glavno mesto Češkoslovaške je res prava paša za oči. Ponaša se z najstarejšo univerzo v Evropi, čudovit je Karlov most, cerkve in katedrale, parki in zelenice.

Čeprav so bile trgovine med prvomajskimi prazniki zaprte, je bilo zadnji dan dovolj časa za nakupovanje. Za nas Jugoslovane je še vedno zanimiv nakup raznih usnjenih izdelkov, kristala in porcelana ter športne opreme.

Prenočišča in hrana so bila dobra, še posebej hrana, ki je bila okusna in obilna, čeprav smo dvakrat dobili tudi sladko solato. Bila je čisto »evropska«, pri kosilu in večerji pa smo dobili še pol litra piva.

Vsi udeleženci izleta so bili zadovoljni s programom in organizacijo in smo se polni lepih vtisov vrnili domov.

Marija Mraz

bilten

ŠT. 5

LETNIK II

JUNIJ 1984

OSNOVNE ORGANIZACIJE ZVEZE SOCIALISTIČNE MLADINE SLOVENIJE DSSS

S PROGRAMSKO-VOLILNE KONFERENCE MLADINCEV V DSSS

Mladinci osnovne organizacije ZSMS v Delovni skupnosti skupnih služb smo se 14. julija sestali na programsko-volilni konferenci. Pregledali smo dosedanje delo in si zastavili smernice za prihodnje obdobje. Ker so poletni meseci čas počitnic (bolj ali manj), bomo z našimi glavnimi aktivnostmi pričeli šele jeseni. Do takrat pa bomo pripravili piknik, razstavo starin, uredili stenske časopise ipd.

Kljub temu, da se je programsko-volilne konference udeležilo sorazmerno malo mladincev, je bila razprava ustvarjalna.

Tokrat vam predstavljamo novo predsedstvo osnovne organizacije:

predsednik — Alenka Toman,
namestnica predsednice — Leonida Sternad,
mentor — Cvetka Ramšak,
referent za šport — Liljana Šušlec,

referent za SLO — Veronika Dimec,

referent za IPD — Irena Lukman,

referent za kulturo — Milena Krizman,

referent za MDA — Tina Konkolič,

referent za obveščanje — Mojca Vengust.

Več o vsem pa v prihodnji številki.

DRUŽABNO SREČANJE MLADIH

Na dan mladosti smo mladinci v naši delovni organizaciji v jedilnici na Čopovi ulici pripravili družabno srečanje z disko glasbo. Člani koordinacijskega sveta smo bili v pripravi zelo zagnani in delovni, razen mladincev iz tozda Kemija Šempeter, kjer so prav ta dan organizirali sindikalni izlet. Med pripravami smo se dogovorili, da nam bo igral ansambel, kasneje pa smo se zaradi prevelikega rizika glede samega obiska na srečanju domenili za disko glasbo.

Pravočasno smo pridobili tudi vsa soglasja za prostor in čas srečanja, s kuhinjo pa smo se

dogovorili za prodajo pijač in sendvičev. Skratka, vse je potekalo v najlepšem redu.

Ko je napočil čas prireditve, je bilo vse drugače. Ob uri, ko smo se dogovorili, da bomo pripravili prostor, smo se zbrali le mladinci iz delovne skupnosti skupnih služb, ostalih pa ni bilo. Tudi program, ki smo ga pripravili, se je pričel kasneje in še tega veliko mladih ni videlo. Kljub temu smo še upali, da bo na našo prireditev prišlo več mladincev. Vendar smo se zmotili. Na celem večeru oziroma srečanju nas je bilo le približno petindvajset, večina mladincev iz delovne skupnosti. Še

tisti ostali, ki so prišli, so se zadrževali pri točilni mizi in le od daleč opazovali, kako se zabavamo. Tudi pri pospravljanju je bila »ista pesem« kot pri pripravi. Kljub dogovoru, da sodelujemo člani vseh osnovnih organizacij, smo delali le predsednica mladine iz tozda Trženje in mladinci iz delovne skupnosti skupnih služb.

Kaj lahko ob vsem tem ugotovljamo? Da smo naredili napako zaradi datuma? Da mladinci niso več zainteresirani za zabavo v takšni obliki? Da se mladi ne želijo spoznati med sabo?

Težko je odgovoriti.

—SV—

POEZIJA IN PROZA

PESIMISTIČNA UTESNjenost

Podpiram si glavo, ki je težka
kot velika buča in zrem skozi
na pol zastrto okno.

Nebo je nabito s težkimi črni-
mi oblaki, skozi katere se pre-
bijajo oslavljeni sončni žarki.

Spet bo dež!

Če se spomnim, kako sem se
včasih sprehajala in lovila po
dežju, kako sem uživala, ko mi
je močil lase, obleko, mi polzel
po obrazu, vratu...

Oh, kje je že to!

Kaj pa zdaj?

Sedim v sobi, nemočna in
brezvoljna, žalostna, vase zaprta
in utrujena od vsega.

Počutim se kot kup nesreče,
osamljena v tem črnem svetu.
Zavidam soncu, čeprav se muči,
ko se prebija skozi oblake —
vendar je vsaj voljno in vztraj-
no.

Sem kot pohojen cvet, ki po-
časi usiha in čaka, da ga do-
končno pregazijo.

Ne, ne smem dopustiti tega
— nočem več teh črnih oblakov,
črnih misli, dežja — želim si
sonca, ljubezni, topline — hre-
penim po življenju.

NN

KJE SI POLETJE?

Kje si poletje,
kje ste vroči sončni dnevi,
kje ste nabito polni bazeni?

Ni te še poletje,
a mi te čakamo ves čas.
Pridi kmalu in ogrej nas,
morja toplega nam daj.

NN

Ko se poletje prelevi v jesen,
takrat umirajo macesni...

Takrat se jočejo macesni
in jočem jaz in jočeš ti..

Ne da se več ujeti, kar
zgubljeno je,
ne da se oživeti, kar že umrlo
je...

Zato pred zimo jočejo macesni,
zato so zimski kolovozi v srcu
tesni...

So spomini,
ki jih ni mogoče pozabiti,
besede,
ki nikdar ne izzvene,
so grehi,
ki razum jih opraviči,
a nikdar jim ne odpusti srce.

Valerija

Sergej Jesenin

ČRNI ČLOVEK

odlomek

V nevihtah, viharjih,
slednji vsakdanji dan,
v težkih izgubah
ali trpljenju, biti
preprost, nasmejan,
to je največja umetnost v

življenju.

VRTILJAK

Pravimo,
da je življenje težko,
da je dolgočasno,
da je dan enak dnevu,
da živimo zato,
da bomo živeli tudi jutri.

Zakaj tako?
Zakaj pravimo,
da je življenje dolgočasno,
ko pa je vendar tako lepo,
tako zanimivo.

Zanimiv je vsak dan zase,
a pogosto vseh teh dni sploh ne
občutimo,

zbežijo mimo nas,
ne da bi se jih zavedali.

Nikoli nista dva enaka sončna
vzhoda,
vsakič sonce drugače obarva
nebo
in vendar je vzhod vedno
čudovit.

Sonce ima posebno moč,
da nam nešteto lepote,
ki jih sploh ne opazimo.

Ne vidimo več lepote morja,
kadar se vanj potaplja žareča
krogla.

Ne vidimo več lepote s soncem
obsijanih planin.

VIDIMO LE ŠE BETON.

Bridko je spoznanje, da greh si
srečo je želeti,
da mine up kot svetle sanje,
da usoda naša je trpeti!

Odšla sva, vsak svoji samoti
naproti,
pa sva komaj občutila, kako je
lahko topel stisk rok.
Odšla sva, in spet sva, kjer sva
bila,
komaj še človeka, človeka polna
samote.

Knittel

Bila je pomlad, ki je ni nikoli
bilo,
toda dovolj dolgo smo živeli,
da vemo, da ostane, česar nismo
nikoli imeli in izgine to, kar
imamo!

Odpustila sem ti že,
da si, kar si:

»Človek s sovraštvom in
ljubeznijo v svojem srcu,
z burjo v očeh in s kamnitimi
besedami v ustih.«

2 priloga

CUFO

MATJAŽ
BERTONCELJ

CHARLIE CHAPLIN

Mlademu Charlieju Chaplinu, ki se je pravzaprav imenoval Charlec Spencen, je sprva šlo samo za to, da bi se izkopal iz revnih in strašansko žalostnih razmer svojega otroštva. Preden si je sploh upal misliti na to, da bo nekoč bogat človek, je kot otrok dolga leta sanjal samo o tem, da bi se lahko pošteno najedel. Rodil se je v Londonu 16. aprila 1889 (štiri dni pred Adolfom Hitlerjem, ki ga je kasneje upodobil v enem svojih najslavnejših filmov).

S štiri leta starejšim polbratom in materjo je živel v največji revščini. Oče, ki je bil igralec in se je vdal pijači, je zapustil družino in mati je skušala preživljati sebe in oba sinova s šivanjem. Vendar zaradi slabega zdravja ni prenesla tega napora. Chaplin je mnogo let

kasneje napisal v svojih spominih:

»Moja mati je začela bolehati za glavobolom, ki je bil podoben migreni. Morala je opustiti šivanje in je vse dneve preležala v zatemnjeni sobi... Naše skrbi so bile vedno hujše. Ker nismo plačevali obrokov, so odnesli šivalni stroj. Materi ni ostala nobena izbira več. Bila je slabega zdravja, obenem pa je morala skrbeti za dva otroke. Zato je sklenila, da moramo vsi trije v ubožnico.«

Živeti v ubožnici je pomenilo sramotno. A za šestletnega Charlieja je bilo huje to, da je mala skupnost popolnoma razpadla. Mati je ostala v ubožnici, fanta pa so vtaknili v sirotišnico, in sicer v različna oddelka:

»Moj brat je prišel k velikim dečkom, jaz pa k malim. Spala

sva v različnih spalnicah, tako da sva se le redko videla. Bil sem komaj malo starejši kakor šest let in čisto sam, zato sem se počutil strašno obupanega...«

Chaplinov sin je v svoji knjigi »Moj oče Charlie Chaplin« napisal o času, ki ga je njegov oče prebil v sirotišnici: »Otroci v sirotišnici nikoli niso dobili dovolj jesti in niso imeli tople obleke. Vedno so bili lačni in jih je zeblo. Za svoj zločin, da so revni so bili kaznovani s tem, da so ravnali z njimi kakor z zločinci. Disciplina je bila zelo stroga. Življenje v sirotišnici je bilo urejeno po vojaško in ni si težko predstavljati, kaj je to pomenilo. Otroci so bili za najmanjši prekršek tepeni, prikrajšani pri hrani ali zaprti. Osebe sirotiš-

nice kakor da se je zarotilo, da bo zlomilo voljo in duha svojih gojencev. Moj oče se je počutil še bolj zapuščenega, ker ga mati v dveh letih njegovega bivanja v sirotišnici skoraj nikoli ni obiskala.»

Vzrok, da ga je mati — tudi ona je bila sprva igralka oziroma pevka in pianistka — tako redkokdaj obiskovala, nazadnje pa sploh ni več hodila k njemu, je bil v tem, da je duševno zboleva in so jo poslali v norišnico. Zdelo se mu je, da ga je tudi ona pustila na cedilu tako kakor oče. Sodišče je odločilo, naj odselej oče skrbi za sinova. Oče pa je živel z neko drugo žensko, ki je spremenila fantoma življenje v pekel. Včasih ju po cele dneve ni spustila v hišo. Morala sta spat kar zunaj.

Mater so končno izpustili iz norišnice, ker se ji je stanje popravilo. Najela je sobo, vzela sinova k sebi in spet od jutra do večera in včasih še pozno v noč sedela pri šivalnem stroju. Nekaj časa je šlo kar dobro. Najstarejši je medtem šel za mornarja, Charlie pa je z očetovo pomočjo navezal stike z gledališčem, kjer je nekaj zaslužil kot statist, kmalu pa je dobil tudi majhne vloge. Nato je mati znova zboleva in je morala nazaj v norišnico. Charlie se je sam prebijal skozi življenje. Včasih se je skrival, ker je živel v stalnem strahu, da bo moral nazaj v sirotišnico. Ves ta čas ni hodil v šolo.

Nekaj let kasneje, ko je dosegel prve uspehe v gledališču, ko je že kar dobro zaslužil in je šel z neko igralko skupaj na turnejo v Ameriko — medtem je bil star že enainvajset let — ga je njegova pomanjkljiva izobrazba nenadoma začela skrbeti. Zdelo se mu je, da premalo ve, manj kakor drugi. V svoji avtobiografiji je kasneje priznal, da ga pravzaprav ni žejalo po znanju, ampak da je hotel biti izobražen, predvsem zato, da se ne bi čutil manjvrednega do drugih. Bil je namreč negotov in celo plah v stikih z ljudmi.

Kasneje je napisal: »Želel sem si vedeti toliko kakor moji so-

ljudje... da bi se lahko branil pred prezirom, ki ga svet kaže do nevednežev in neizobraženih. Zato sem začel v prostem času brkljati po antikvariatih.»

Najprej si je kupil angleško slovnico in — to jasno dokazuje njegovo nebogljenost — angleško-latinski slovar. S tema knjigama je hotel začeti svoje izobraževanje. Vendar iz tega ni bilo nič. Knjigi sta obtičali v bogve katerem kovčku. Potem je kupil Schopenhauerjevo knjigo »Svet kot volja in predstava«. Kakor je kasneje rekel, jo je bral celih štirideset let, vendar nikoli ne temeljito.

Schopenhauer ga je prav gotovo očaral, čeprav najbrž ne s svojim znanim pesimizmom. Chaplin sam je namreč poln zaupanja gledal v prihodnost. Pri petindvajsetih letih je posnel svoj prvi film (»Kidove avtomobilске dirke«), štiri leta kasneje pa je že ustanovil svojo filmsko družbo. Žel je velikanske uspehe v vlogi otožnega, plahega potepuha, ki se zaradi muhavosti ušode in človeške hudobije zmešal znova znajde v nevarnosti in stiski, a se na grotesken način

vsakokrat ravno še reši. V tistem času je kasneje napisal:

»Prihodnost, prihodnost — čudovita prihodnost! Kam me bo pripeljala? Obeti so bili tako slepeči, da si sploh nisem upal misliti nanje. Denar in uspeh sta se vlila name kakor plaz s čedalje večjo naglico. Od tega sem bil ves zbežan, ves prestrašen, obenem pa je bilo čudovito!« Nekaj let pozneje je bil že milijonar in najslavnejši komik na svetu, on, ki tako rekoč sploh nikoli ni hodil v šolo.

V enem svojih filmov je C. C. rekel milijonom gledalcev po vsem svetu: »Iznašli smo možnost, da se z veliko hitrostjo gibljemo po svetu, samega sebe pa smo zaprli. Stroji, ki naj bi nam prinesli srečo, so nas spravili v stisko. Znanje nas je naredilo cinične, ostrina našega razuma mrzle in brez ljubezni. Preveč mislimo in premalo čutimo. Bolj kakor tehnika nam je potrebna človečnost. Dobrota in blagost sta za nas pomembnejši kakor inteligenca. Brez teh lastnosti bo življenje vedno bolj nasilno in vse bo izgubljeno.«

Vesna

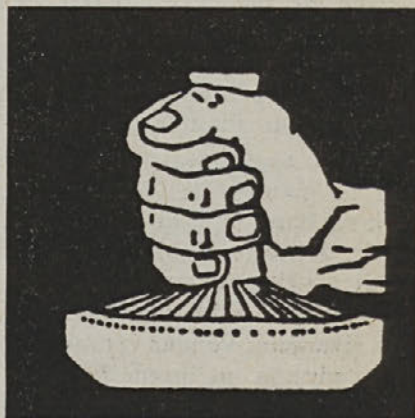
MLADI DOPISNIKI

OBRAMBNI DAN

V četrtek zjutraj smo se zbrali pred šolo in odšli do hiš pod Golovcem. Razdeljeni smo bili v skupine, ki jih je bilo kar devet. V naši skupini smo bile Nataša, Snežana, Petra in jaz, ki smo na pot odšle prve. Iskati smo morali različne stvari in se orientirati v naravi. Iskale smo ulice, drevesa, risale prometne znake in še veliko drugih nalog. Naša skupina se je od začetka dobro obnesla, kmalu pa so se začele pojavljati težave. Namesto na levo smo zavili na desno in prišli do ulice Frankolovskih žrtev. Nadaljevali smo pot in prišli na Hudinjo, kjer smo popolnoma zašli. Hodili smo ob hitri cesti. Kmalu smo se vrnili v ulico Frankolovskih žrtev. Pot smo nadaljevali proti šoli in pri-

šli na cilj kot predzadnji, za nami pa je na cilj prišla zadnja — peta skupina. Ko smo izvedeli za rezultate, smo bili kar veseli, da nismo bili zadnji, po vsem tem, kar smo doživeli na obrambnem dnevu.

Bernarda Mestinšek, 4.b
COŠ Fran Roš, Celje

PLINASTA GORIVA

Kurilni plini

Kot kurilni plini v industriji, kemiji, gospodinjstvih in elektro-gospodarstvu se uporabljajo:

- zemeljski plin
- generatorski plin
- mestni plin
- tekoči naftni plin
- bio plin
- razni odpadni plini v procesni industriji.

Zemeljski plin

Vse večje energetske potrebe so terjale tudi večje raziskave in vlaganja za odkrivanje in pridobivanje raznih plinov.

V svetu in pri nas se največ uporablja zemeljski plin. Poraba zemeljskega plina v Jugoslaviji se je v zadnjih desetih letih povečala desetkrat. Ker v naši domovini ni zadostnih zalog ali pa so še neraziskane, plin uvažamo iz drugih držav, predvsem iz Sovjetske zveze.

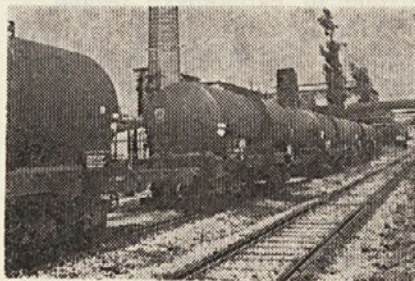
Zemeljski plin, ki priteka v velikih količinah po cevovodu pod pritiskom 10 do 100 barov, se razdeljuje potrošnikom:

- predelovalni industriji
- metalurgiji
- kemični industriji
- industriji papirja
- farmacevtski industriji
- toplarnam, itd.

Pri potrošnikih so zgrajene posebne merilno-reducirne postaje, kjer se meri odvzem oziroma poraba plina, pritisk plina pa se zniža (zreducira na želeno, za naprave ustrezno raven. Kurilna vrednost plina iz Sovjetske zveze je približno 33.500 KJ/m³n (to je približno 8100 KCal/m³n).

Normni kubični meter plina (m³n) je masa plina, ki zavzema en kubični meter prostora pri normalnem stanju.

Normalno stanje plina je pri tlaku 1013,25 mbar ter temperaturi 0° Celzija.

Tekoči naftni plin

Tekoči naftni (TNP) plini se pridobivajo v rafinerijah nafte, pri proizvodnji bencinov in s predelavo zemeljskega plina. Utekočinijo se pri sorazmerno nizkem pritisku in se zato tudi takšni lahko transportirajo in skladiščijo. Običajno se za manjše upo-

rabnike plin polni v jeklenke (gospodinjstva, obrt), za večje pa se plin dovaža v avtomobilskih ali železniških cisternah, skladišči pa v plinskih kontejnerjih.

Tekoči naftni plin moramo pred uporabo vpliniti. Za manjše porabnike zadošča samouplnjanje in zato plin jemlje toploto okolici, pri veliki porabi pa se odvzema tekoči plin, ki se v posebnih grelnikih vplinja in vodi na kraj porabe.

Izgorevanje plinov

Izgorevanje je proces hitre oksidacije gorljivih snovi s kisikom. Pri plinih lahko dosežemo zelo ugodno mešanje goriva in zraka (kisika) ter s tem popolno izgorjevanje. Poleg pravilnega razmerja goriva in zraka mora biti prisotna tudi vžigna temperatura (to je tista temperatura, pri kateri se zmes plina in zraka lahko vžge).

Pri mešanju plina in zraka nastajajo tudi eksplozivne mešanice, zato delo s plini zahteva posebno strokovno znanje in preverjanje le-tega.

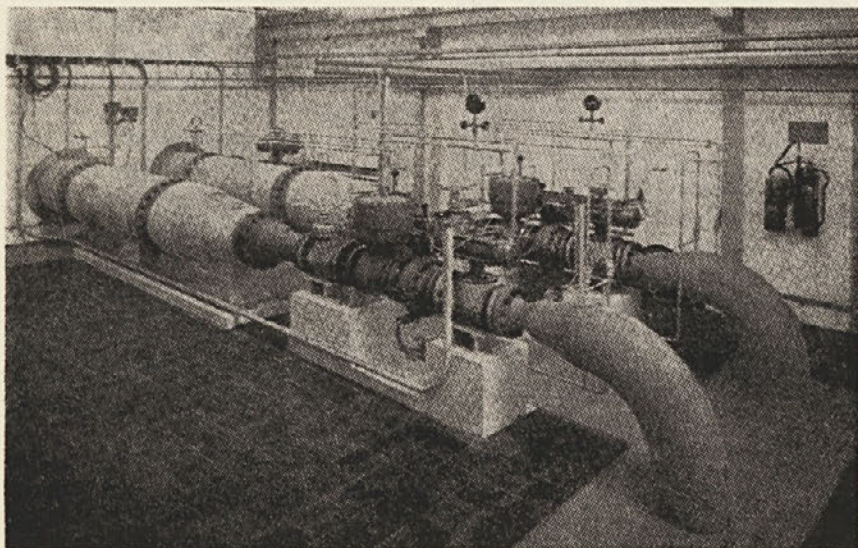
Generatorski plin pridobljen iz plinskih generatorjev, koksni plin ter plini pridobljeni kot stranski produkt v kemijski industriji se uporabljajo v bližini vira nastanka. Pri njih običajno niha kurilna vrednost, čistost in količina. Služijo predvsem kot dodatek glavnemu viru, obenem pa ne onesnažujejo ozračja.

Kurilni plini imajo v uporabi mnoge prednosti pred ostalimi vrstami goriva (nafta, premog).

Naj naštejemo le nekatere:

- visok izkoristek pri izgorjevanju
- dimni plini ne onesnažujejo okolja
- enostavna in zanesljiva regulacija
- delovna mesta so čista
- enostaven transport.

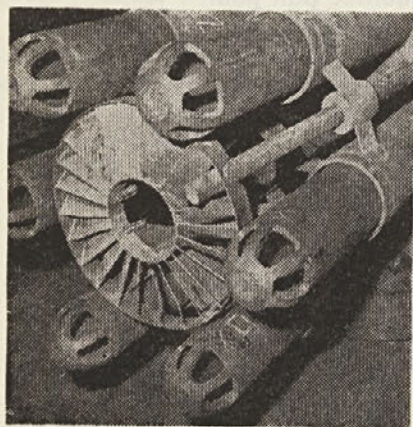
Zemeljski plin in mestni plin pa imata še naslednji prednosti:

Merilno-reducirna postaja

— ne potrebujemo rezervoarja ali cisterne

— meri in plačuje se porabljeni plin.

Kombinirani gorilnik — tekoče gorivo — plin

Bio plin

Ostanki lesa, poljščin, živalski in drugi odpadki lahko kot biološka osnova koristno služijo za pridobivanje bio plina.

Postopek uplinjanja poteka v zaprti posodi — brez kisika, pri temperaturi 30 do 50 ° Celzija. Iz biomase se izloči plin, ki vsebuje 60 do 70 odstotkov metana ter nekaj vodika, dušika, ogljikovega monoksida, vodikovega sulfida in še nekaterih drugih sestavin.

Izplinjena masa služi kot gnojilo, zato so se za te vrste pridobivanja plina odločili predvsem na večjih kmetijskih posestvih, farmah itd. Pri nas je takih naprav še bolj malo, v svetu pa so že kar pogoste.

Zaradi visoke cene energije bo tudi ta način pridobivanja plina kot energije postal zanimiv tudi pri nas, saj en kubični meter bioplina nadomesti 0,7 litra kurilnega olja.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Stane Fabjančič

ČUDNA BOLEZEN JE TA ALKOHOLIZEM

Oblike vedenja, ki se nam zdijo motene in nepravilne, večino ne nastopajo povsem ločeno in neodvisno od tistih, ki jih imamo za normalne. Vendar lahko ugotovimo, da sta ravnanje in vedenje ljudi večkrat nekakšen prehod še sprejemljivih vedenjskih oblik v odstopanje.

Tisti, ki pijejo alkoholne pijače, in mednje sodi večina ljudi, pravzaprav ne pomenijo posebnega problema. Drugo vprašanje pa pomenijo alkoholiki, ki uživajo alkoholne pijače čez mero in toliko, da jim pitje začne povzročati resne socialne, zdravstvene in ekonomske težave.

Odklone od še sprejemljivega uživanja alkoholnih pijač ugotavljamo kot objektivna dejstva. Po drugi strani pa te odklone vrednotimo v ožjem in širšem okolju tako, da je označitev nekoga za alkoholika oziroma nealkoholika odvisna od družbenega vrednotenja tega problema.

Čudna bolezen je alkoholizem. Zdaj se zdi, da je res bolezen, potem pa tega skoraj že ne moremo več trditi. Če skušaš ta problem razrešiti tako, da se pogovarjaš z alkoholikom, te slej ko prej prevzame občutek, da se vrtiš v začaranem krogu, v katerem je vse povprek nametano in vendar tu in tam zaslutiš neke zakonitosti.

Tipičen slovenski alkoholik je možki, star okoli štirideset let, (še) poročen, z dvema mladoletnima otrokoma, (še) redno zaposlen — in sicer je na tisti stopnji razvoja odvisnosti od alkohola, ko so ga konflikti z okoljem (predvsem družinskim in delovnim) spravili zaradi alkoholnega obnašanja v tako hudo zagato, da je bil prisiljen priti v psihiatrično ambulantno.

Definicij alkoholizma je veliko, najbolj preprosta pa glasi: Alkoholizem je vsako pitje alkoholnih pijač, ki povzroča kakršne koli probleme v ekoloških skupinah pivca.

Za opredelitev ali je nekdo že alkoholik, je torej odločilno mnenje ljudi, ki z alkoholikom

živijo in delajo, kajti predvsem njih moti spremenjeno obnašanje.

Osnovne značilnosti alkoholne bolezni

Bistvo alkoholizma ni v pitju, temveč v spremenjenem vedenju: sebičnost, površnost, zamejmarjanje obveznosti, stagnacija, nazadovanje in popolno odstopanje na vseh področjih človekovega udejstvovanja.

1. Psihična odvisnost ima tri stopnje:

— Pri začetni obliki psihične odvisnosti od alkohola (je zelo razširjena) ima človek potrebo po alkoholnih pijačah samo pri jedi in ob določenih družabnih priložnostih (srečanja, praznovanja, proslavljanja itd.).

— Na naslednji stopnji ima človek potrebo po alkoholu v različnih obremenjenih situacijah (sreča, nesreča, uspeh, javni nastop, zahtevnejša naloga itd.). Takšen človek potrebuje alkohol zato, da lahko funkcionira v družbenem in družabnem življenju.

— Pri izraziti psihični odvisnosti pa človek pije alkohol takrat, ko to ni primerno (pred in med delom, pri vožnji z avtomobilom itd.) in v večjih količinah, kot je navada v določeni kulturi.

2. V fazi telesne odvisnosti od alkohola mora alkoholik stalno piti. Če iz kakršnihkoli razlogov preneha s pitjem (bolezen, poškodba), se pojavi alkoholni sindrom: tresenje, šok, potenje, slabost, pospešeno delo srca, telesni krči, alkoholni bledež. Odvisnost od alkohola je trajna, z abstinenco in zdravljenjem se spravi v prikrito stanje, iz katerega se prebudi s prvim kozarcem alkohola tudi po deset in več letih popolne abstinence. Zato bivši alkoholik ne sme nikoli več poskusiti niti požirka alkohola.

3. Toleranca do alkohola

Že pri normalnih osebah je toleranca do alkohola dokaj raz-

lična. Nekateri ljudje lahko prenesejo tudi večje količine alkohola brez očitnih znamenj pijanosti.

Toleranca do alkohola se zniža v končnih fazah alkoholizma, tako da so alkoholiki pijani že po zelo majhnih količinah zaužitih alkoholnih pijač.

4. Faze alkoholizma

— Faza uničevanja družine.
— Faza osebnostnega in družbenega propadanja.

5. Tipi alkoholika

Izstopata dva tipa:

— Stalno vinjeni alkoholik (delta tip) ne more zdržati niti dneva brez alkohola. Pije po malem ves dan. Ko se zjutraj zbudi, ima abstinenčne težave (tresenje, nemir, razdražljivost, glavobol, bruhanje). Ko popije določeno količino alkohola, se pomiri.

— »Občasni« alkoholik (gama tip) je tisti alkoholik, ki »samo« občasno popiva in lahko krajši ali daljši čas zdrži brez alkohola. Ko pa spi je prvi kozarec, se ne more več ustaviti, temveč pi-

je do hude pijanosti. Med eno in drugo vrsto alkoholikov je veliko vmesnih tipov.

Omenili bomo najpogostejše:

a) alkoholiki, ki pijejo »samo« zvečer;

b) alkoholiki, ki pijejo »samo« po končani službi;

c) alkoholiki, ki pijejo »samo« čez vikend.

6. Telesne okvare zaradi alkoholizma

Pri alkoholizmu, zlasti v poznejših obdobjih bolezni, se lahko pojavijo določene okvare na vseh organih. Pri alkoholiku tipa delta postane celo koža na obrazu značilno spremenjena — otečena, vijoličasta. Podobno so načeti tudi notranji organi. Vzroki za telesne in nevrološke okvare še niso povsem pojasnjeni.

Gre za dve vrsti vplivov:

— neposredni vpliv alkohola na celice posameznih organov;

— hranilne in presnovne motnje, ki nastanejo zaradi nepravilne in nezadostne hrane ali pa zaradi okvar prebavnih traktov

more izkoristiti vnesene hrane;
— nezdrav način življenja.

Alkohol kvarno vpliva predvsem na jetra, možgane, srce, ledvice in želodec. Najbolj znana telesna okvara pri alkoholikih je ciroza jeter.

7. Osebnostna spremenjenost alkoholika

Alkoholizem se začne s pogostim oziroma čezmernim uživanjem alkohola. Oba pojma sta zelo relativna, ker za posameznika ne vemo, pri kakšni pogostosti in po kakšnih količinah popitega alkohola se bo pri njem razvijala odvisnost. Zaradi pogostejše lažje ali hujše vinjenosti alkoholiki zabredejo v najrazličnejše težave. Okolica na vse njegove napake reagira in tisti, ki je alkoholik, se na reakcije okolja ne odzove pravilno.

To so glavne značilnosti alkoholne bolezni. V prihodnji številki pa vam bomo predstavili delavca — alkoholika v združenem delu.

Romana Ilovár

IZ KLUBA OZN AERO

ŠTUDIJSKA ESKURZIJA NA MEDNARODNO RAZSODIŠČE V HAAGU

Člani kluba OZN v naši delovni organizaciji so v času od 16. do 20. maja letos obiskali Mednarodno razsodišče v Haagu. Tokrat vam želimo predstaviti delovanje tega sodišča, ki je organ Generalne skupščine in Varnostnega sveta Organizacije združenih narodov.

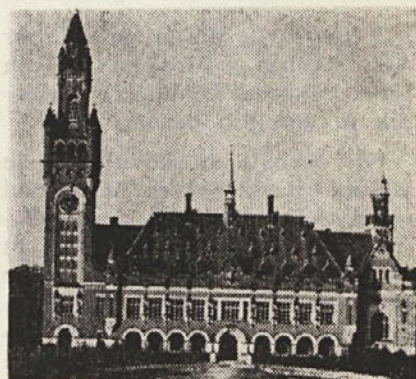

Zgodovinski razvoj

Zamisel o ustanovitvi svetovnega organa, kjer bi nepristransko reševali mednarodne spore, sega že v leto 1794, ko se je prek mednarodne arbitraže prvič reševal spor med Veliko Britanijo in Združenimi državami Amerike. Spor med obema državama so ponovno reševali leta 1872. Mednarodna arbitraža se je sestala tudi ob razreševanju vprašanj med državljansko vojno v ZDA.

Stalno arbitražno sodišče je bilo ustanovljeno na prvi mirovni konferenci leta 1899. Sodišče je do druge mirovne konference v letu 1907 obravnavalo dvajset mednarodnih sporov. V letu 1920 se je v okviru Lige narodov formalno Stalno mednarodno sodišče, ki je prvič zasedalo 1922. leta. Med drugo svetovno

vojno je bilo delovanje sodišča prekinjeno, leta 1946 pa je bilo hkrati z Ligo narodov razpuščeno.

Palača miru — sedež Mednarodnega sodišča v Haagu

V letu 1945 je bil hkrati s formiranjem Organizacije združenih narodov ustanovljen tudi novi pravni organ organizacije — Mednarodno razsodišče.

Organizacija

V razsodišču je petnajst sodnikov, ki so imenovani ločeno na Generalni skupščini in v Varnostnem svetu OZN. Mandatno obdobje traja devet let, mandat pa se lahko ponovi. V določilih volitev, ki veljajo že od leta 1946, je določeno, da se volitve sodnikov opravljajo postopno zaradi zagotavljanja nadaljevanja dela, vsaka tri leta se zato izvoli po pet novih sodnikov.

Sodišče izvoli predsednika in podpredsednika za obdobje treh let, možna je tudi vnovična izvolitev. Nihče od sodnikov ne more opravljati drugih politič-

nih ali administrativnih funkcij in ne sme opravljati drugih del s svojega profesionalnega področja. Sodniki imajo status diplomatov in uživajo imuniteto. V statutu je tudi opredeljeno, da so lahko izvoljeni začasni sodniki — za sodelovanje v posameznih primerih reševanja sporov.

Obravnava sporov na razsodišču je omogočena vsem državam, ki so članice Organizacije združenih narodov, pa tudi tistim, ki niso članice, vendar imajo enake pravice kot članice, seveda s pogojem, da sprejemajo določila statuta razsodišča (npr. Švica je pristopila k podpisu statuta julija 1948, prav tako sta podpisnici tudi Liechtenstein in San Marino).

Razsodišča se ne morejo posluževati razne institucije oziro-

ma posamezniki, uveljavitev zasebnih interesov ni možna.

Delovanje

Sedež Mednarodnega sodišča je v Haagu, v Palači miru. Uradna jezika sta francoščina in angleščina. Pri zasedanju sodišča je možno uporabljati tudi jezike držav, katerih obravnava sporov poteka, vendar je v teh primerih potrebno neposredno prevajanje v enega od uradnih jezikov.

Leta 1983 je bil za predsednika sodišča izvoljen Taslim Olawale Elias iz Nigerije, za podpredsednika pa Jose Sette Camara iz Brazilije, ostali sodniki so iz Sovjetske zveze, Poljske, Indije, Argentine, ZR Nemčije, Japonske, Italije, Sirije, ZDA, Velike Britanije, Francije, Senegala in Alžirije.

V času od 1946. do 1983. leta je Mednarodno sodišče reševalo 48 primerov — sporov 42 držav.

Anita Žoher

Zasedanje Mednarodnega sodišča

KONCERT MEŠANEGA PEVSKEGA ZBORA AERO CELJE

7. junija je Mešani pevski zbor Aero skupaj z Moškim zborom Libele pripravil koncert narodnih in umetnih pesmi.

Po ocenah strokovnjakov je Mešani pevski zbor Aero pod vodstvom prizadevne pevovodkinje Alenke Koželj v zadnjem času zelo napredoval. Poslušalce je najbolj prijetno presenetilo dejstvo, da je pevovodkinja za koncert izbrala več zelo težkih pesmi, ki so od pevcev zahtevale (glede na maloštevilnost zbora) veliko discipline in koncentracijo.

naš aero 116

Kljub dejstvu, da se pevci dobivajo na pevskih vajah le enkrat na teden, so dostojno predstavili celotni spored, ki je bil sestavljen iz devetih pesmi.

Povemo lahko, da je za dosežani in prihodnji razvoj Mešanega pevskega zbora Aero veliko prispevalo okolje, v katerem deluje. Vodstva konference in osnovnih organizacij sindikata v tozdi in delovni skupnosti ter vodstvo delovne organizacije in temeljnih organizacij so za to dejavnost namenila potrebna denarna sredstva in z razumevanjem spremljajo tudi to področje.

Moški zbor Libela, ki ga vodi Ivo Knez, uvrščamo v drugo kakovostno skupino, zato ni treba posebej poudarjati, da je s svojim koncertnim programom navdušil poslušalce.

Omenimo naj še to, da je Mešani pevski zbor Aero na zaključku sezone nastopil na koncertu na Tomšičevem trgu v Celju, ki ga je pripravilo Turistično društvo ob letošnjem že šestem celjskem turističnem tednu. Pevke in pevci se bodo na pevskih vajah zbrali konec avgusta in vsak, ki bi se želel vključiti v njihove vrste, bo zelo dobrodošel.

—RD—

Nastop naših pevcev na 6. turističnem tednu na Tomšičevem trgu v Celju

SREČANJE Z NAŠIMI ZAMEJSKIMI ROJAKI

Naši gosti — zamejski Slovenci prihajajo k nam iz Brega pri Trstu. Tako se srečujemo z našo narodnostno manjšino iz sosednje Italije.

Športna srečanja, ki smo jih pripravili kot obliko sodelovanja z njimi, niso namenjena le razvoju telesne kulture — zdrav duh v zdravem telesu — temveč tudi in predvsem poglobljanju naše zavesti in odnosov do naših rojakov v zamejstvu.

Uresničiti in omogočiti moramo pristne stike naših zamejcev z domovino — slovensko besedo, ki še vedno išče svoj prostor pod soncem izven naših meja.

Zato ni naključje, če so naša srečanja že postala tradicionalna. Delavci Aera spremljamo boj slovenske manjšine v Italiji, poznamo vprašanja in prizadevanja naših rojakov ter smo veseli njihovih obiskov. Želimo si, da bi iz domačih krogov vselej odnesli najlepše spomine, domačo besedo in da bi vse, kar so doživeli lepega, posredovali tudi ostalim rojakom iz Brega pri Trstu.

Celje je mesto z bogato tradicijo srečanj s Slovenci izven državnih meja in prav je tako. Tej tradiciji smo se priključili tudi delavci Aera.

Na svidenje prihodnje leto na četrtm športnem srečanju zamejskih Slovencev in delavcev Aera Celje v sosednji Italiji.

Marjan Mirnik

O DELU LIKOVNIH AMATERJEV

Te dni so se sestali likovni amaterji — delavci Aera in se dogovorili o letošnji razstavi likovnih del, ki bo v začetku septembra v okviru dnevor Aera.

Poleg prikaza dosedanje dejavnosti bodo tokrat lahko razstavljali tudi tematska dela. Ustvarjali bodo na temo, ki je bila predlagana tudi za člane društva likovnih amaterjev Celje — mati z otrokom in na temo, za katero so se dogovorili sami — AERO.

Likovni amaterji bodo letos pripravili že svojo peto razstavo, kar je brez dvoma zelo pomemben dogodek v njihovem življenju in delu.

Se posebej bi tudi spodbudili vse tiste naše likovne amaterje, ki doslej niso zbrali toliko poguma, da bi svoja dela pokazali širši javnosti.

Korajža velja — pripravite katero od svojih del za razstavo, ki bo v prvih dneh septembra v Muzeju revolucije v Celju.

—DR—

NAŠI MLADI DOPISNIKI

ČEBELARSKA RAZSTAVA NA NAŠI ŠOLI

Letos smo se odločili, da povabimo na šolo čebelarstvo družino Henrik Peternel iz Celja, ki ima svoj sedež v Zagradu. Temu vabilu so se čebelarji seveda z veseljem odzvali in pripravili so nam res lepo razstavo. S seboj so prinesli vse pripomočke za nabiranje medu in tudi panj čebel. Vsak dan so nas obiskovali in nam pripovedovali

o čebelarstvu. Razstava je bila zelo dobro obiskana, saj so prišli na ogled tudi učenci drugih šol in starejši občani. Podarili so nam tudi čebelji panj, ki smo ga že postavili na zelenico za šolo.

Na razstavi so prodajali tudi značke celjskega čebelarskega društva. Denar, ki ga dobe za-

nje, uporabijo za nakup različnih potrebnih stvari.

Razstava je res odlično uspela in upam, da se bodo čebelarji še kdaj odzvali našemu vabilu.

Mojca Kralj, 8.b
COŠ Fran Roš, Celje

SMUČARSKI TROBOJ AERO — GAW — MFA

Letošnje 8. smučarsko srečanje predstavnikov avstrijskih firm GAW in MFA ter naše delovne organizacije, ki ga lahko označimo tudi kot mednarodno, smo pripravili na plazu pod Planjavo v Logarski dolini.

Morda bi ob tej priložnosti obudili spomine na prvo srečanje vseh treh poslovnih partnerjev.

Firmi Maschinen Fabrik Andritz (MFA) in Grazer Armatur Werke (GAW) iz Gradca sta v preteklih letih opremljali naše naložbe — nov papirni stroj v Medvodah in obrat AC v Celju. Po strokovnih sestankih naših in njihovih strokovnjakov smo se pogovarjali tudi o smučanju. Vznikla je zamisel o sodelovanju na športnem področju, ki jo je uresničil naš sodelavec Jure Godec.

Tako smo se pred sedmimi leti prvič srečali na smučarskem troboju v Avstriji, v kraju Haus im Ennstal. Še istega leta smo v maju pripravili troboj tudi pri nas na plazu pod Planjavo v Logarski dolini. Zaradi velikih stroškov smo se kasneje dogovorili, da bi smučarsko srečanje vsako leto organiziral eden od partnerjev. Dogovorili smo se tudi za stalno število tekmovalcev in vedno čimbolj enaki ekipi, kar daje določen poudarek tovariškim srečanjem.

Na vsakem tekmovanju se zberejo vodilni delavci vseh treh organizacij, to pa dodatno utrjuje poslovne vezi.

Na letošnjem smučarskem troboju je prvo mesto osvojila tekmovalna ekipa naše delovne organizacije, sicer pa smo s kratko informacijo o samem srečanju že obvestili naše bralce v internem glasilu.

Tekmovanje smo zaključili s prijetnim družabnim srečanjem. Zaradi slabega vremena je žal odpadla nogometna tekma, vendar je prijetni piknik ustvaril zares dobro vzdušje in razpoloženje.

Razšli smo se s pozdravom —
NA SVIDENJE! Janez Vučer

naš aero 118

Tekmovalke Aero

SMUČARSKI ČETVERBOJ AERO — LIBELA — NIVO — TOPER

Pred štirinajstimi leti so se smučarski zanesenjaki v delovnih organizacijah Aero, Libeli in Nivoju dogovorili in pripravili prvi smučarski troboj v maju na plazu pod Planjavo v Logarski dolini. Leta 1976 so se jim pridružili tudi smučarji iz delovne organizacije TOPER in tako se je zasnova vsakoletni smu-

čarski četverboj na plazu pod Planjavo ali na plazu pod Turško goro nad Okrešljem. Naše tekmovanje vedno pripravljamo v maju, ker v tem času v gorah preneha nevarnost plazov.

Tekmovanje smučarjev iz vseh štirih delovnih organizacij vsako leto pripravi druga delovna organizacija. Zmagovalna ekipa

dobi v last prehodni pokal za eno leto. Dogovorili pa smo se tudi, da tista ekipa, ki trikrat zaporedoma ali petkrat osvoji prvo mesto, prejme pokal v trajno last.

Naši smučarji — tekmovalci Aera so pokal dobili v trajno last leta 1975 in na zaključku letošnjega četverboja. Vsakoletno tekmovalje popestrimo tudi s piknikom in srečolovom, kjer sodelujejo samo tekmovalci, saj žrebamo tekmovalne števke.

Smučarski četverboj je gotovo eno od najbolj priljubljenih športnih srečanj v Celju. Vsako leto se ga udeležijo tudi smučarji, ki so na njem že tekmovali, vendar so medtem spremenili delovno okolje, oziroma odšli iz sodelujočih delovnih organizacij.

Poročali smo že, da je bila letos najuspešnejša ekipa naše delovne organizacije, ki je kar osemkrat osvojila prvo mesto.

Gotovo je prav, da predstavimo tudi naše uspešne tekmovalce: Ivanko Pajk, Marijo Špeglič, Slavka Zgoznika, Otmarja Koštomaja, Ivana Srebotja, Milana Zimška, Andreja Bajca, Petra Požuna, Igorja Nunciča, Janeza

Vučerja, Srečka Zupana, Janeza Zakonjška, Žarka Samca, Staneta Zaveršnika in Radovana Jenka ter jim za uspešne smučarske dosežke v letošnji tekmovalni sezoni iskreno čestitamo!

Janez Vučer

AEROVCI ZNOVA NA KORNATIH

Dogovorili smo se, da bo obširnejša reportaža o naši pustolovščini na Kornatih sledila v eni od prihodnjih števil, tokrat le nekaj osebnih vtisov, da bralci ne ostanejo brez »vročih« novic.

Člani lanskoletne odprave so s članki v NAŠEM AERU in z osebnimi pripovedovanji napravili dobro reklamo, tako da je bil naval s prijavi letos precejšen in dolga je bila vrsta tistih, ki so čakali na morebitne odjave.

Priznati moram, da je bilo v mesecih pred odhodom kar nekaj strahu v zraku, predvsem zaradi glasov o več kot tisoč litrih popitega vina in vzponih na vrhove pod žgočim soncem na lanskoletni odpravi. Potrebno je bilo torej pravočasno pridobivati kondicijo tako za pohode kot pivo, pevsko in še kakšno.

Letos se ni bilo treba boriti za rezerviran in plačan železniški vagon tako kot lani, kajti dva avtobusa sta nas čakala pred Grafiko in če ti planinci prihranijo sedež v prvi vrsti, je to kar spodbuden začetek.

Vožnja po kopnem je hitro minila ob medsebojnem spoznavanju in ob pripovedovanju šal, kjer je bil aktiven predvsem naš šofer in ob splakovanju osušenih grl, seveda. Po dobrih šestih urah smo že bili v Zadru, kjer nas je pričakalo pravo poletno vzdušje: živ-žav v pristanišču, po ulicah zagoreli turisti in domači-

ni in predvsem toplo božajoče sonce, ki smo ga letos toliko bolj pogrešali.

Da gre zares, smo začutili po vkrcanju na našo turistično motorno ladjo PANONIJO, kjer so se lanske popotniki razveselili kapitana Vjekoslava. Ko smo odpluli se je ob spremljavi harmonikarja Staneta začelo: »Zaplula, zaplula je barčica moja...« in takrat nam je verjetno prvič »zaigralo tudi okrog srca«.

Pred nami je bilo osem dni dopusta proč od civilizacije na območju najmlajšega narodnega parka v Jugoslaviji, med modrim neba in morja, dopusta, ki je potekal na plovbi med kot biseri razsutimi otočki, med vzponi vsak dan na druge vrhove in še mnogimi drugimi doživetji v razgibani družbi, ki so

jo letos popestrili še člani pobratenih planinskih društev iz Cinkarne in Ruš.

Ne bi želela ponavljati zemljepisnih, zgodovinskih, naravoslovnih in še kakšnih značilnosti Kornatov, ki jih najdete v mnogih brošurah in zanimivih zapisih lanskih popotnikov tudi v NAŠEM AERU.

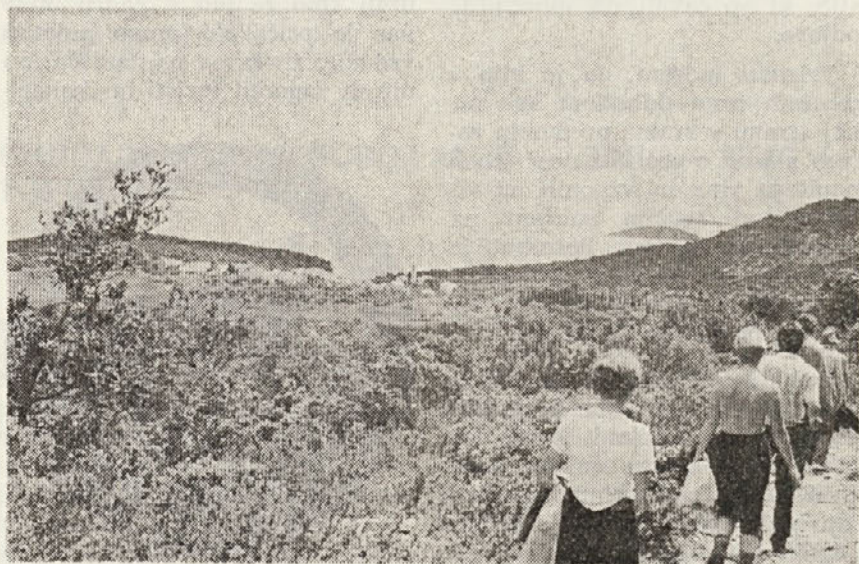
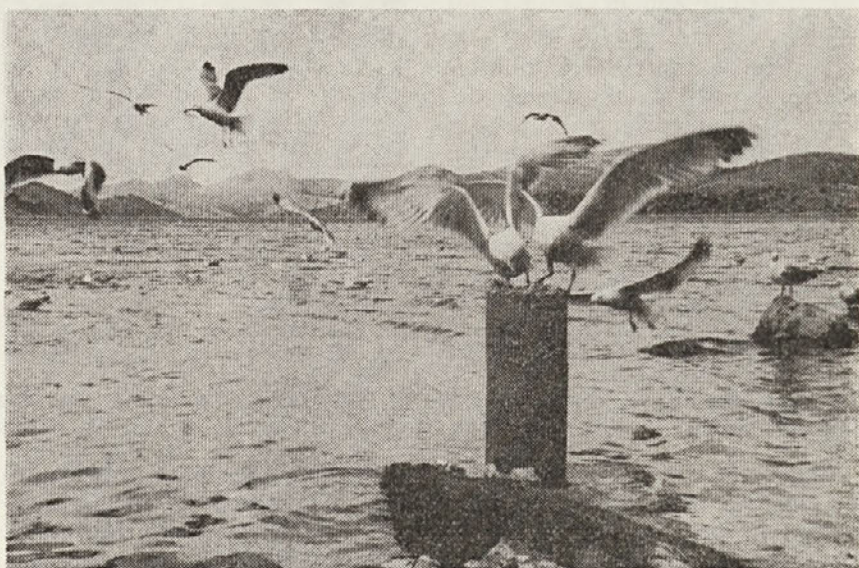
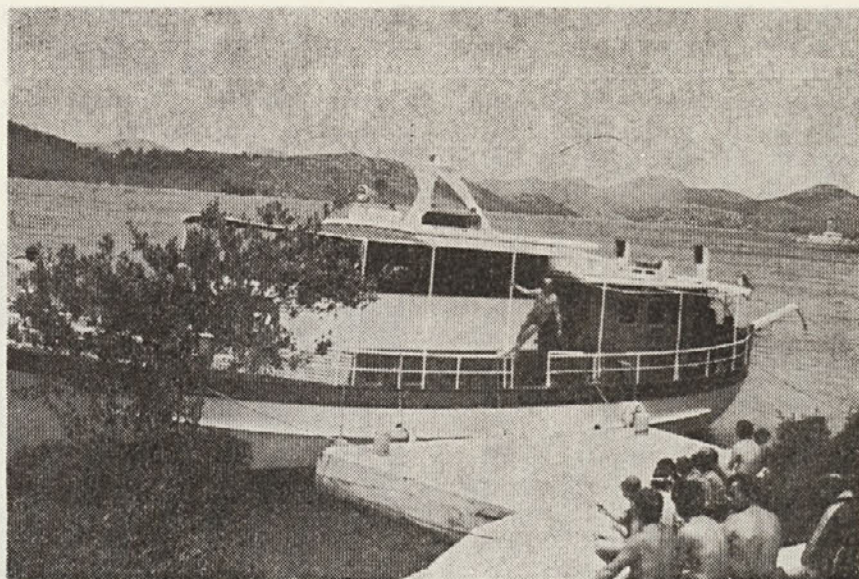
Menim, da je treba izpostaviti organizatorje — vodstvo Planinskega društva AERO zaradi mnogih akcij, ki so jih izpeljali, da je bilo naše bivanje pestro, zabavno, uspešno z mnogih vidikov in predvsem aktivno.

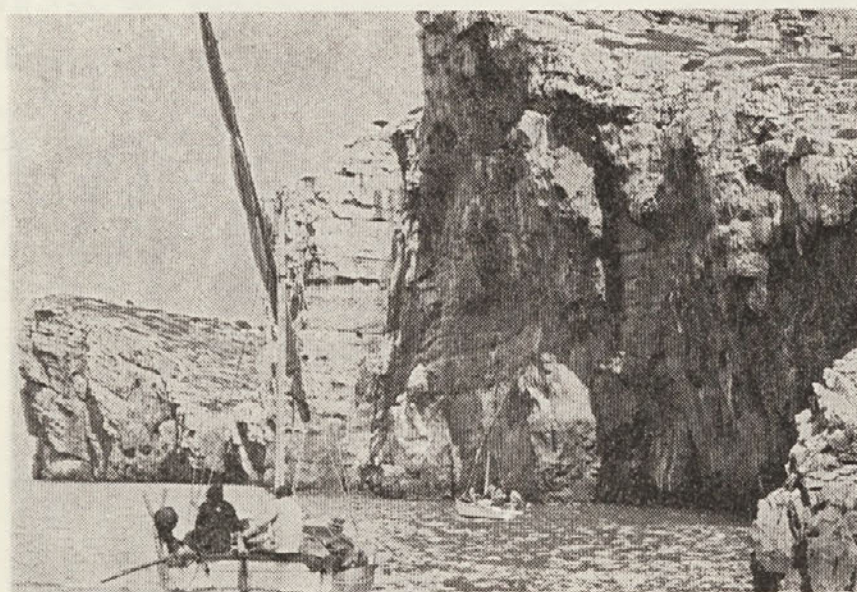
Videti je bilo, da smo v hotelu KORINJAK v Velem Ižu dobrodošli gostje. Res je sicer, da so vsi hotelirji zadovoljni, če imajo goste tudi v predsezoni, toda naši odnosi so bili več kot le turistično prijazni. Dokaz za to je prav gotovo že določen termin za Aerovce tudi za prihodnje leto.

Že v prvih dneh smo se osebju malo prikupili z darili, vsak je dobil keramičen vrč s svojim imenom. Pri izdelavi teh daril se je potrudila naša štefka iz Šempetra. Organizatorji pa so prisrčno pozornost izkazali tudi 81-letnemu barbi, ki smo ga obiskali v njegovem samotnem kraljestvu na otoku ŽUTU ter pogumni partizanki iz Malega Iža, ki nam je pripovedovala o dogodkih med NOB na tem področju.

Nič manj ne smemo pohvaliti harmonikarja Staneta, ki je dvigal temperaturo in poživljal krvni obtok ob raznih priložnostih: zjutraj na ladji, ko je prebujal zaspance, zvečer v gostiščih Mandrač in Pri Rajku, ko so prišli na plan pevski talenti, na zaključnem večeru in ob zabavnem sprejemu, ki smo ga pripravili planincem Kovinotehne. Skupina nemških turistov nam ga je s svojo jahto skoraj odpeljala, vendar se je vse srečno končalo le z izmenjavo naslovov in obljubo, da mu pošljejo note pesmi, ki so ga navdušile. Z zapeljivo Karmen sta bila ubran pevski duet, ki bi lahko konkuriral našim nastopajočim na evrovizijskem tekmovanju.

naš aero 120

Glavne aktivnosti so se odvijale med plovbo z ladjo in med vzponi po kornatskih »vršacih«. Ladja je bila naša praktično ves teden. Razen dveh dni smo vsak dan uživali njeno gostoljubje in se predajali zanesljivim rokam krmarjev. Menim, da je za krmilom najbolj užival Marjan, ki je le ob plovbi skozi ožino Proverso, pa ob pristajanjih in včasih pri »sekanju« valov na razburkanem morju, prepustil krmilo posadki, ki se je tako lahko bolj posvetila našim željam ob šanku.

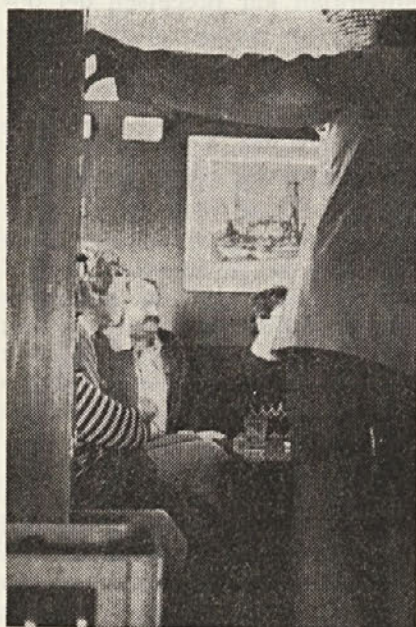
Živahno je bilo na vseh delih ladje. Na palubi so se »martinčki« borili za svoj prostor pod soncem, na podpalubju je »prvi konobar« Ratko, ob pomoči asistentk Dragane, Irene in Lili, pripravljala hrano, da o dogodkih ob točilni mizi sploh ne govorimo. Uživali smo v razgledih po tem svetu skoraj nedotaknjenih naravnih lepot. Otoki, otočki in čeri, čeprav goli in pusti (zaradi 40-dnevnega požara v prejšnjem stoletju in zaradi načina gospodarjenja tukajšnjih pastirjev) zapustijo veličasten vtis. Večji otoki so po dolgem in počez pregrajeni s kamnitimi ograjami, katerih dolžino ocenjujejo na tisoče kilometrov, zgradili pa so jih lastniki in njihovi nasledniki. Na mnogih otokih se pasejo črede ovac ali pa mr-goli galebov, ki so nas včasih spremljali kar precejšen del poti. V posameznih zalivčkih so zasidrana razna plovila, tu in tam so mala ribiška naselja ali osamljene pastirske koče, občasno so nas s svojimi skoki razveseljevali delfini, sicer pa mir in spet mir.

Najimenitnejša znamenitost Kornatov so prav gotovo navpično odklesane skale nekaterih otokov, ki jim strokovno pravijo klifi, domačini pa stijene. Nastali so na zunanjem robu otokov zaradi močnega delovanja morskih valov. Nekateri se spuščajo tudi do sto metrov pod gladino, drugi se dvigajo celo skoraj 170 metrov nad gladino morja. Pravo veličino tega pojava smo doživeli z občutki strahu in lepote na vožnji v nepo-

sredni bližini, predvsem ob otoku Mani in pa ob pogledih z vrha navzdol v peneče valove na Dugem otoku nad jezerom Mir.

Prepričana sem, da se KOR-NATI v pravi podobi razodenejo šele tistim, ki se povzpnejo na vrhove. Planinci poznamo občutke zadoščenja in premagovanja samega sebe, ko osvojimo kakšen vrh. Tudi na Kornatih smo to doživljali, čeprav bi osvojene točke težko imenovali vrhovi, vendar smo bili zaradi nevarnih skalnatih pobočij in žgočega sonca tudi tam lahko kar zadovoljni.

Razgledi, ki se ponujajo na vrhovih so res prava doživetja: neskončna veriga otokov, peščeni zalivi, peneči se valovi, ki udarjajo ob obalo, osamljene hiše, globoko spodaj naša ladja in še kaj. Precej nas je bilo, ki smo obdelali kornatsko transversalo, na kateri se je bilo treba povzpeti na celo vrsto vrhov od Gubavca na otoku Žutu, Katine, Korinjaka nad hotelom na Ižu, Muravjaka nad jezerom Mir na Dugem otoku, do Metline, ki je s svojimi 235 metri najvišji vrh na Kornatih, da vseh ne naštevam. Ob tej priliki je potrebno omeniti tudi vztrajne zeliščarje, ki so si pridno polnili vrečke z žajbljem, rožmarinom, »taužent« rožami in drugimi, s katerimi si bodo lajšali razne težave in težavice.

naš aero 122

Posebno poglavje so bili naši večeri, ko smo se veselo vrteli v do zadnjega kotička napolnjenih dveh gostiščih, kolikor jih premore Veli Iž, včasih pa tudi v hotelu. Pivskega rekorda iz lanskega leta prav gotovo nismo potolkli, saj so se cene precej spremenile, kljub temu pa so »mački« marsikomu grenili jutranje ure.

Finale je bil zadnji večer, ko so nam gostitelji pripravili nastop ene od dalmatinskih klap, mi pa smo se našemili in izvajali vragolije, pod krinko, seveda. Žirija ni imela lahkega dela, ko je prvo nagrado prisodila dvema bogatima turistoma, ki sta nam mahala pred nosovi s šopom deviz, v spremstvu lakaja, ki jima je stregel na vse načine in nosača, ki se je šibil pod težo prtljage. Ni kaj, šempetrski fantje so bili s svojim nastopom zelo originalni, nič manj pa ni zaostajala »sobarica«, ki je zapela pred mikrofonom, da smo se lomili od smeha. Težko bi bilo opisati vse ostale izvirne nastope klovna, meniha, mucke, čarovnice, pilota in drugih. Upam, da bodo kdaj kasneje fotografije govorile o vsem tem. Ubrano petje dalmatinskih fantov je bilo kar preresno za tisto našo »štimgungo«, moral je priskočiti harmonikar Stane in nadaljevali smo skoraj do jutra.

Zadnji dan smo s transparenti pričakali skupino iz Kovinotehne, ki je prišla za nami, jo dobro opremili z nasveti, zaplesali

kolo na pomolu in treba se je bilo posloviti.

Težko je slovo od teh lepot, še dolgo bomo v sebi zadrževali dogodke in vtise, ki jih je težko izraziti z besedami. Zato naj rečem: to je treba doživeti! Pohitite s prijavi!

Jožica

S KOLESOM V DIAGONALI PREK SLOVENIJE

Po temeljitih kondicijskih in organizacijskih pripravah smo se člani kolesarske sekcije Aero v zgodnjih jutranjih urah 16. junija zbrali pri vratarju na Ipavčevi ulici — deset kolesarjev naše delovne organizacije, trdno prepričanih in odločenih, da v dveh etapah prevozimo Slovenijo od Lendave do Kopra. Spremljala nas je tudi medicinska sestra Anita.

Ko smo kolesa zložili na tovornjak in sedli v kombi ter stoenko, smo se odpeljali proti Lendavi. Ustavili smo se pred postajo milice, raztovorili kolesa, se oblekli v kolesarske drese in se petnajst minut čez deveto podali na 135 kilometrov dolgo pot proti Celju. Vreme je bilo za vožnjo prijetno: temperatura okrog 20 stopinj, pihal je bočni veter, sonce pa so od časa do

časa zakrili oblaki. Kolesarili smo v strnjeni koloni, na koncu pa je vozila stoenka z rumeno utripajočo lučjo.

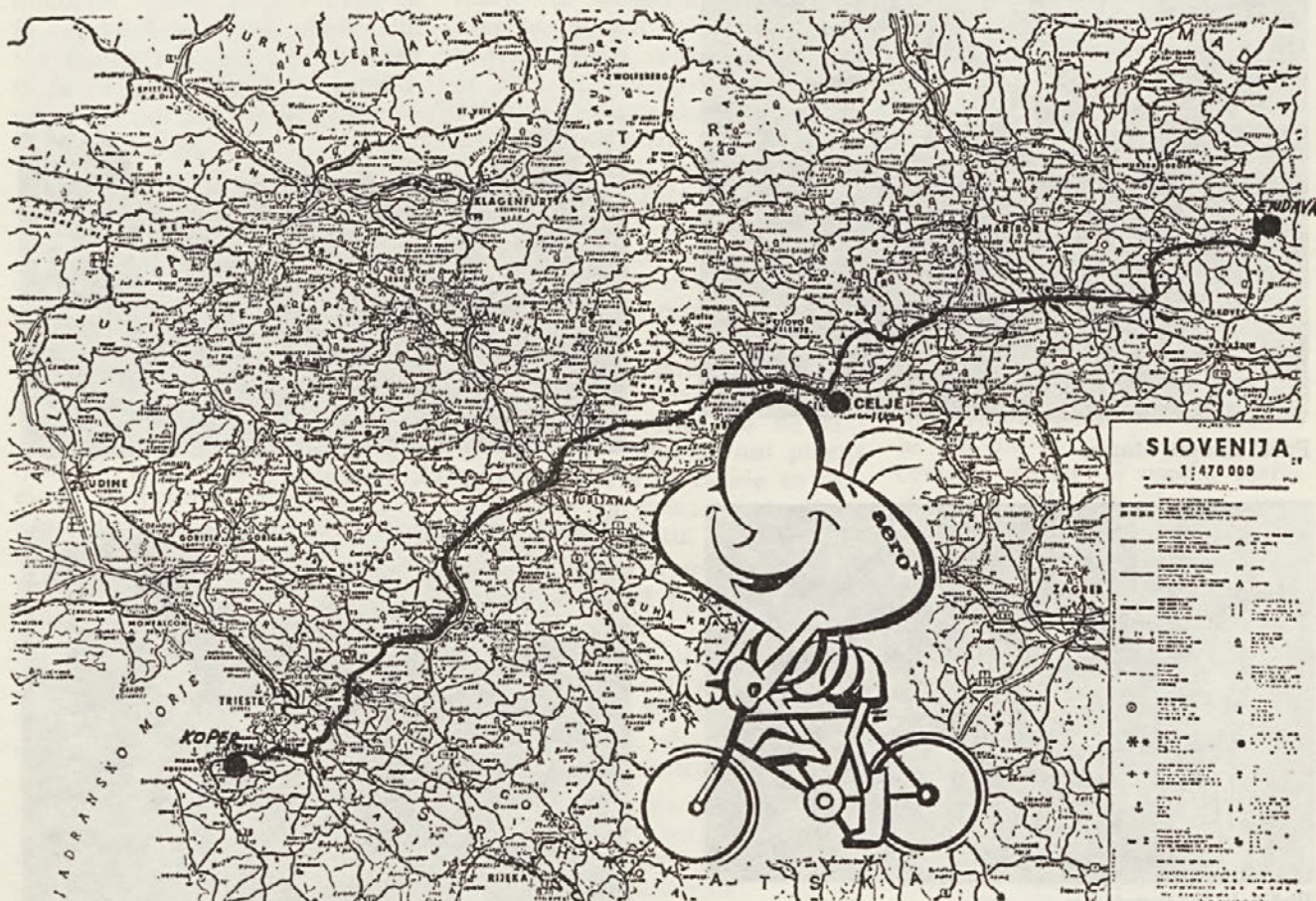
Po polurnem segrevanju smo z vso vmeno hitrost povečali na 30 kilometrov na uro. Vožnja po ravni prekmurski pokrajini je bila kljub vsemu zanimiva, saj smo vadili vožnjo v parih, v pravilni razdalji, ravni liniji in najugodnejšem prestavnem razmerju.

Prvič smo se ustavili v Ptuj, kjer smo se osvežili s Stilom in pojedli nekaj slanih Bobi paličic. Po polurnem postanku smo vrteli pedala skozi Pragersko, Slovensko Bistrico do Vrhol. Ker smo prevozili vse klance na poti prvega dne, smo se ustavili in še enkrat osvežili s Stilom. Skozi Celje smo vozili v strnjeni koloni in se ob 15. uri usta-

vili pred spomenikom NOB na Slandrovem trgu. Na grobnico smo položili venec in se z minuto molka poklonili spominu na padle junake v narodnoosvobodilni borbi. Po skupni večerji smo odšli na zasluženi počitek.

17. junija smo se ob 7. uri zbrali pred našo Grafiko na Čopovi ulici in krenili na 190 kilometrov dolgo pot proti Kopru.

Že po nekaj kilometrih smo morali v Žalcu zamenjati špico na Branetovem kolesu, nato pa pot nadaljevali proti Ljubljani v hitrem tempu, da bi čimprej dohitela našega veterana Blaža, ki je štartal malo pred nami. To se nam je posrečilo tik pred Lukovico, kjer smo se okrepčali in osvežili. Vreme je bilo prijetno, podobno kot prvi dan, zato smo po kratkem postanku pot nadaljevali proti Ljubljani.

Ljubljano smo prečkali po hitri cesti, s katere smo zapeljali pri Brezovici, od tam pa po stari cesti do Vrhnike. Na Vrhniki smo se okrepčali s sendviči, sokovi in kavo in se pripravili na najtežji del, dolg 40 kilometrov, do Postojne.

Že vrhniški klanec, ki je dolg sedem kilometrov in tlakovan s kockami, nas je precej pretresel in z veseljem smo dočakali asfalt, po katerem so se kolesa

virtela kar sama. Zaustavila pa vozili s polno hitrostjo in z razmakom po 15 metrov do Bertokov, kamor smo prikolesarili ob 16. uri.

Po kratkem postanku smo se ustavili v Postojni pri vojašnici in pozdravili Blaževega sina. Od Postojne do Črnega kala je vožnja potekala v mirnem tempu, s hitrostjo okrog 30 kilometrov na uro. S Črnega kala pa smo

V Bertokih smo se okrepčali z obilnim kosilom in vsem udeležencem podelili spominske medalje na res prijetno vožnjo s kolesi čez našo prelepo Slovenijo.

V Celje smo se vedro razpoloženi vrnili z vlakom v poznih večernih urah.

Igor Nunčič

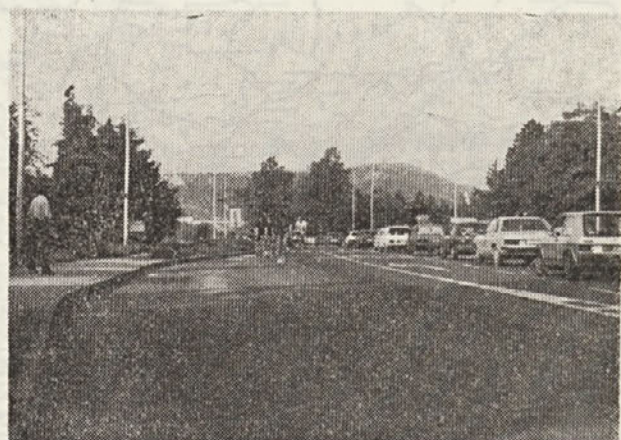
Med pripravami v Logarsko dolino

Pred startom v Lendavi

Pred drugo etapo

Po diagonali prek Slovenije

Počitek in osvežitev

Na cilju

Z MOTORJEM V ALŽIRSKO SAHARO

Aprilsko jutro je bilo mrzlo in vožnja je bila prvih nekaj ur prav neprijetna. Res se je malce segrelo šele blizu italijanske meje, v Trstu, kjer sva kupila še nekaj stvari za motor.

Za potovanje po Italiji sva nabavila tudi turistične bencinske bone, zraven pa še vrednostne kupone za plačilo avtocest do Rima. Nameravala sva voziti po avtocestah, da bi čimprej prispela do Trapanija in od tam na trajekt za Tunis.

Prva težavica se je pojavila v Bologni na avtocesti za Firenze. Bila je zaprta, pred izstopnimi postajami pa kilometrske vrste in preden sva se znašla, sva kakšne pol ure tavalala naokrog.

V Firenzah je bil takrat zbor motoristov in že od daleč sva opazila poln travnik šotorov, motorjev, ljudi. Nekdo naju je že od daleč ustavljal, pozdravila sva malce z grenkim nasmehom in se peljala dalje. Prav zanimivo bi bilo ostati, vendar naju je čakala še dolga pot.

Dolgo se nisva ustavljala, razen v Rimu, fotografirala nekatere znamenitosti in »šibala« dalje. Proti Reggio di Calabria so se začeli tuneli, ki jih je na tem delu poti ogromno, vsi pa imajo slabo lastnost, da so zelo slabo osvetljeni, ali pa sploh nič.

V Willa San Giovanni sva zapekljala na trajekt, ki pelje za Sicilijo. Po približno dvajsetih minutah vožnje s trajektom sva že v Messini. Sicilija je spomladi resnično zanimiva, vsepovsod ogromni nasadi pomaranč in limon vse čudovito diši in cveti. V nekem mestu okrog Messine sva zagledala pomarančni drevored. Lahko bi samo stegnil roko in pomaranča bi bila tvoja. Nekaj kilometrov dalje so bili ob cesti razloženi kupi keramike, raznovrstnih stvari, kipcev, krožnikov, vendar za moj okus mogoče malo preveč kičasti. Prek Palerma nadaljujeva vožnjo proti Trapaniju, kjer je konec najine poti po Italiji.

V Trapaniju sva se vkrcala na trajekt. Trajekt vozi samo ob sredah. Italijo sva prevozila v štirih dneh in v Trapani prispela v ponedeljek. Tako sva morala preživeti še en dan v Trapaniju kar na parkirnem prostoru.

V sredo sva se navsezgodaj odpravila v pristanišče, po karate. Ceremonij ni bilo, izpolnila sva samo neke listke, kdo sva, od kod, kam potujeva itd. Ladja je odplula samo z enourno zamudo. To je zelo solidno, bolj naju je skrbelo, kaj bo na tunizijski meji.

Vozili smo se približno osem ur. Na tunizijski meji sploh ni bilo težav, bila sva na vrsti med prvimi in vse skupaj ni trajalo več kot pol ure.

V Tunisu se prvi trenutek nisva znašla. Vrvež je bil obupen, ljudje se sprehajajo čez cesto, kjer se jim pač zljubi. Mesto je prav zanimivo, mogoče celo malce preveč evropsko, trgovine, reklame... Škoda le, da je Evropa tako blizu, kar se pozna po arhitekturi, načinu oblačenja, reklamah. Zato niti Tunizijec na Hondi CB 900 F ni čudež, ampak resničnost. Oznak za kralje ni in trikrat sva se peljala v istem krožnem prometu, preden sva našla pot proti Bèji, seveda s pomočjo policaja. Žal govorijo samo francosko (in seveda arabsko), midva pa ne eno in ne drugo. Med prvimi pogoji za potovanje v te dežele so utrjene roke za sporazumevanje v francoskem jeziku.

Pot sva nadaljevala po cesti prvega reda, ki pa je bila stršansko izdelana — same luknje. Okolje pa čudovito, travniki, na katerih se pasejo ovce, tako domače je vse. Sonce je pravkar zahajalo in vse obarvalo z rahlo rdečkasto in zlatorumeno barvo.

Prespala sva kar na prvem pravnem kraju, bolj ali manj na očeh, kajti ljudje tod niso nevarni, samo radovedni.

Zjutraj, ko sva prikobacala iz šotora, sva zagledala karavano zavitih ljudi na oslih, ki je v iz-

meničnih skupinah odhajala na delo. Radovedno so naju pogledovali, drugega nič.

Pojedla sva najin skromni zajtrk in odraščala dalje proti alžirski meji. Vozila sva se med hribi in čez nekaj časa zagledala rampo čez cesto. Meja. To je torej tunizijska meja. Carinika sta se naslanjala vsak s svoje strani na rampo in nekaj veselo žlobudrala ter se hihitala. Močno sta bila nadišavljena, saj je do naju priplaval oblak vonjav. Fic je izginil v carinarnico urejat dokumente. Pričakoval je, da ga najmanj pol ure ne bo nazaj. Hitro se je vrnil v spremstvu dveh carinikov. Malo sta pregledala prtljago in že sva lahko nadaljevala pot.

Čez nekaj kilometrov poti sva se znašla na alžirski meji. Postopek je bil daljši. Oba sva morala v carinarnico, izpolnjevati formularje zase in za motor in potem so nama pokazali njihove zakone. Čudovito! Vsak popotnik, razen študentov, mora na meji svoj denar zamenjati za 1.000 alžirskih dinarjev. To je okrog 550 zahodnonemških mark. Na srečo sem se povsod izdajala za študentko, čeprav brez potrdila o šolanju in tu bi mi skoraj spodletelo, ko sva morala s šefom carinarnice v njegovo pisarno in ga je zahteval. Potem se je začelo prepričevanje. Nameravala sva zamenjati le 400 DM in po dolgem prepričevanju nama je uspelo »šefa« pretentati, da sva jih res zamenjala za toliko. Po slabi uri formalnosti na meji sva spet sedla na BMW. Cilj: Alžirska Sahara.

Vozila sva se še vedno med hribovjem, veliko je pašnikov in otroci kričijo za nama, če imava cigarete. Ljudje so tod zelo revni, le streho nad glavo imajo. Živijo od ovac in tega, kar pač sami pridelajo. Poležujejo kar ob cestah ali sedijo ob hišah, se pogovarjajo in opazujejo. Za trenutek pomisliš, le kaj se pleče v njihovih glavah? Kaj si mi-

slijo o tebi, tujcu, ki si prišel v to deželo le za kratek čas? Imaš doma vsega dovolj? Oni imajo le nebo nad seboj in zemljo, na kateri živijo.

Nasproti nama pripelje tovarnjak, iz katerega se pokaže roka in nama pomaha v pozdrav. Tu se med seboj pozdravljajo tako tujci kot domačini in tudi turisti med seboj. V teh krajih nas je tako malo, da si s to pozornostjo pokažemo, da smo na nek način povezani med sabo, vse nas vleče v to deželo, ljubezen do nje, do teh ljudi, ki so po svoje še tako svobodni.

Drugi dan se cesta v okolici CONSTANTINA malo izboljša, tako napredujeva hitreje. Na poti srečava tudi kolesarje. Imajo tekmovalno, malo čudno za te kraje. Pri najinem skromnem kosilu ugotoviva, da bi bilo dobro, če bi še zamenjava sto mark za vsak primer, kajti Alžirija ni tako poceni, kot sva računala. Tako sva v Batni iskala banko, da bi zamenjala še nekaj mark. Na žalost oziroma kasnejše veselje pa so bile vse banke zaprte zaradi nekega praznika in čez nekaj časa nama je uspelo denar dobro zamenjati »na šverc«.

Veter je stalno pihal, naselja so se začela redčiti, vse bolj ravno je in po nekaj urah sva se že znašla na pesku. Vročina se je začela, na levo in desno je vse ravno, okrog se sprehajajo kamele. To je torej začetek puščave. Ustavila sva se in kar ob cesti postavila šotor. Tu se ne da skriti, niti ne čutiš potrebe, da bi se skrival, ljudje te pustijo pri miru.

Noč ni bila posebno topla. Dnevi so tu res topli, toda ponoči je hladno. Proti EL-Golei sva napredovala kar hitro, cesta je normalna, začela se je tista prava poletna vročina. Zoprno je, ker ni požirka hladne vode. Pijeva le toplo vodo iz čutare. Vseeno se mi zdi vsak požirek zlata vreden. Voziš se po tem soncu in si izsušen kot puščavski pesek.

Dan me je povsem izčrpal, vročina in žeja. Najraje bi zavriskala od veselja, ko sva se

v EL-Golei ustavila in našla kamp ter izvedela, da imajo tudi tuš. Ne morem opisati, kakšen občutek je prvič po devetih dneh stopiti pod prho. Voda — kakšno bogastvo!

Drugi dan sva vožnjo nadaljevala proti Ain-Salahu. Prevozila sva že več kot sto kilometrov, ko se je začelo. Veter, ki je že od začetka puščave dalje stalno pihal, je začel valiti prave peščene oblake proti nama. Peščeni vihar! V oblakih peska in prahu sva opazila dve lučki, ki sta se bližali. Motorista! Ustavimo se. Bila sta Francoza, ki sta se vračala iz Tammanrasseta. Povesta nama, da je cesta zelo slaba in da z najinim R-65 ne bo šlo.

Bila sva na polovici poti in tudi če se vrneva, nama bo sredi poti zmanjkalo bencina. Čez usta si zaveževa ruti, dihanje brez tega je nemogoče in podava se na nepregledno pot. Vreme se je prav razdivjalo, ne vidi se niti prst pred nosom, cesta je popolnoma uničena. Dvajset kilometrov pred Ain-Salahom nama je zmanjkalo še bencina. Na srečo je pripeljal avto in Francoz za volanom je odstopil dobre tri litre bencina. Plačila ni sprejel, rade volje pa je potegnil požirek domače slivovke, ki sva jo imela s seboj za »želodčne težave«.

Tako sva lahko pripeljala do Ain-Salaha, se zvalila v nekaj,

kar je bil pol kamp, pol oštarija, vendar človek tod ne izbira. Imeli so tuš, mrzlo pijačo, kaj bi si lahko še želel? Na dušek sva izpila tri litre mrzle oranžade. Po tej osvežitvi sva se počutila kot v nebesih, saj je to bila prva mrzla pijača po več dneh.

Tu je bil torej konec najine poti, do Tammanrasseta nikakor ne moreva z najinim motorjem. Za tako pot je potreben motocikel, ki je prilagojen za vožnjo po terenu. Zmanjkalo bi nama tudi bencina, saj nama je zaradi močnega vetra, ki je pihal bočno, drugič spet proti nama, poraba rastla od pet in pol na dobrih devet litrov na sto kilometrov. Peščeni vihar nama

je tudi povsem spraskal vizirje na čeladah, tako da je bila vidljivost za varno vožnjo zelo slaba.

Morala sva si priznati, da je Sahara za potovanje resnično težka. Vrnili se bova.

Prvi del do El-Golee je bilo vreme prijetno, v drugem delu pa se je spet razdivjal peščeni vihar. Vrnili sva se v isti kamp ter sklenila, da ostaneva še dva dni, da si malo opomoreva, peska in vetra sva imela že čez glavo.

Kamp je bil lepo urejen in če bi imel še bazen, bi človek ostal tu dlje časa, tako pa ti postane dolgčas. In v kampu ne dobiš niti pijače. Piva ni v trgovinah, ni

ti v gostilnah, domačini ga ne pi-
jejo, so namreč Muslimani in ve-
ra jim tega ne dopušča. Dobila
bi ga le v hotelu. Ko sem pomi-
slila na kozarec hladnega piva,
sem imela usta polna slin.

Ogledala sva si motor, ki jo
je v viharju največ skupil. Ko-
lesni obroči so bili speskani. Bi-
li so kot novi, to pa je bila tudi
edina dobra stvar. Izpušne cevi
se sploh niso več svetile, kot ne
bi bile kromirane. Barvo je na
najbolj izpostavljenih mestih oč-
luščilo, vizirji so povsem ispra-
skani, tako, da sva zamenjala
čeladi, saj je bila moja malo
boljša, ker sem sedela zadaj.
Napravila sva »generalko«, za-
menjala olje, zračni filter, iz ka-
terega se je pesek kar vsul, to-
liko ga je bilo. Pregledala sva
gladino elektrolita v akumula-
torjih, potem pa navalila na trž-
nico in pokupila toliko sadja in
zelenjave, da sva jo komaj od-
nesla.

Dva dni počitka je kar hitro
minilo in krenila sva dalje. Do
Touggourta sva se vračala po
isti poti, potem pa sva zavila
proti El-Ouedu. Tu se je začelo
tisto pravo, kar si človek pred-
stavlja kot Saharo, pa čeprav
samo s slik. Živozelene palme,
zlat pesek v kupih, kot bi ga
kdo nametal z veliko žlico, niz-
ke koč, tu in tam par kamel.
Veliko majhnih oaz, vendar so
naseljene.

Ustaviva se, da bi pomalicala.
Muhe še vedno spremljajo vsa-
ko najino pojedino in morava
se presneto truditi, da katere ne
pregrizneva namesto salame.

Skoraj bi pozabila na še eno
zanimivost. Peščeni viharji vča-
sih nanosijo na cesto cele kupe
peska, tako da ga orjejo kot pri
nas sneg.

Tudi znaki ob cesti opozarja-
jo na peščene zamete, vendar
naju še vedno ni izučilo, da na-
jin motor ni za pesek. Zvečer,
ko sva iskala prenočišče, sva
gladko zakopala v pesek. Ni šlo
naprej, ne nazaj. Po nekaj mi-
nutnem prerekanju — ker je
imel vsak pametnejši nasvet od
drugega — sva se zedinila, raz-
ložila kovčke in torbe z motor-
ja, ter ga začela vleči iz peska.
Šlo je po milimetrih ob žolčnih
prepirih. In nekako sva uspela.

Do alžirske meje sva bila od-
daljena še dobrih 70 kilome-
trov. Veter je še vedno močno
pihal in nosil pesek. Zdaj sva
ga bila že dokončno sita in ko-
maj sva čakala, da se ga rešiva.

Alžirsko in tunizijsko mejo
sva prestopila brez zapletov in
pot do Tunisa sva nadaljevala
ob obali. Iskala sva kamp, ven-
dar ga nisva našla, niti na zem-
ljevidu niso označeni. Ugotovila
sva tudi, da nama bo ostalo še
veliko njihovega denarja in u-
stavila sva se v vsaki slaščičar-
ni ob poti. Slaščičarn je veliko
in čez čas sva bila že lepo okrog-
la, kot dve žogici in ugotovila
sva, da s takšnim zapravljanjem
ne bo šlo.

V Tunisu sva kupila še nekaj
spominkov. Prodajalci so pravi
oderuhi in zgrabila me je mrz-
lica barantanja, drvela sem iz
ene ulice v drugo in v neskonč-
nih trgovinah in hodnikih bi se
kmalu izgubila.

Zvečer, ko sva se sprehajala
po mestu, sva odkrila tudi na-
še kreme in zobno pasto. Torej
bomo hodili ponjo v Tunis, če
je bo pri nas spet zmanjkalo.

Začelo je rahlo deževati, prvič,
kar sva na poti.

Zjutraj sva šla za vsak primer
malo prej čakat trajekt. Bila pa
sva temeljito razočarana. Na tra-
jekt sva čakala šest ur. Imel je
štiri ure zamude. Groza! Cari-
niki so se brez dela prestavljali
sem ter tja, petkrat naredili isto
stvar, preden so ugotovili, da
je sploh ne bodo naredili. Tako
počasni so in če koga vprašaš,
kdaj krenemo, ti pametno pove,
češ, hiteti ni dobro, da se lahko
kaj zmotijo, itd... Njihova lo-
gika, pač. Na trajektu sem sko-
čila najprej seveda v bife, da
bi si s hladnim pivom ohladila
načete živčke, pa ni bilo nič.

Mož za blagajno mi je prijaz-
no razložil, da ne bo nič, dokler
plujemo v teh vodah. V Tuniziji
pijejo le mineralno vodo. Pogle-
dala sem ga »prav ubijalsko« in
odšla.

V Trapani smo pripluli okrog
enajstih zvečer. Prenočila sva na
»najinem« starem parkirnem
prostoru, ki naju je gostil že
tretjič. Bilo mi je popolnoma
vseeno, kje sem, čeprav mi Si-
cilija drugače ni preveč všeč.

Komaj sem čakala, da ležem in
zaspim.

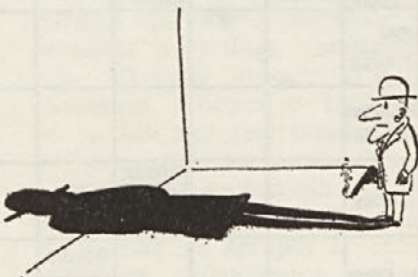
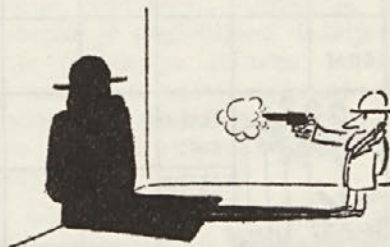
Italijo sva tokrat prepotovala
v dveh dneh, tretji dan sva bila
že doma, mokra do kože, kajti
ves dan naju je pral dež.

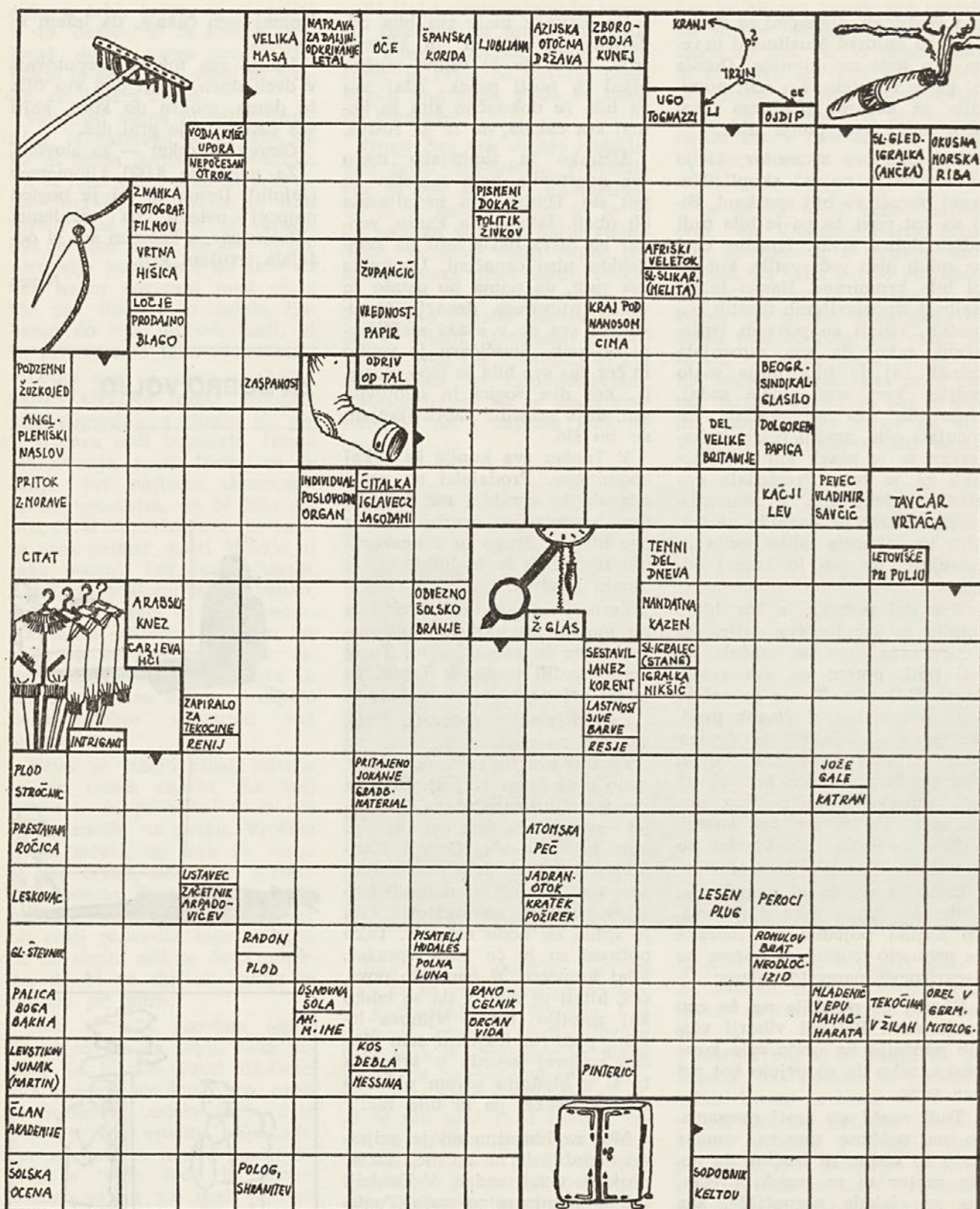
Človek bi rekel — za slovo.

Za nama je 8.000 kilometrov
(žejnih). Doma se mi je pogled
najprej ustavil na steklenici
»Zlatoroga«, s katerim sva si od-
žejala izsušeni grli.

Nives

ZA DOBRO VOLJO

Za nagradno križanko št. 4 smo prejeli 171 rešitev. Zreb je nagrade razdelil takole:

1. nagrada — 600 din — Jožica Pevec, DSSS
2. nagrada — 400 din — Breda Gaberšek, TOZD Kemija Celje
3. nagrada — 200 din — Gregor Kačičnik, TOZD Trzenje.

Izrezek z vpisano rešitvijo nagradne križanke št. 5 pošljite na naslov: Kadrovski in splošni sektor AERO, Čuprijska 10, Celje. Na pisemsko ovojnico napišite: NAGRADNA KRIZANKA 5.

Pri žrebanju bomo upoštevali pravilne rešitve, ki bodo v našem uredništvu do ponedeljka, 6. avgusta 1984.

PREBERITE, NE BO VAM ŽAL

Roman Suzane HOWATCH — CASHELMARA je izšel pri Pomurski založbi leta 1980, v dveh delih.

Avtorica v romanu opisuje angleško plemiško, ameriško meščansko in irsko kmečko družbo v drugi polovici devetnajstega stoletja. Roman je napisan v prijetnem, preprostem jeziku, avtorica pa je dobra opazovalka, ki snuje svoje delo na drobnih opažanjih in z vseh strani osvetljuje lik, dogodek ali družbeni pojav. V tem široko zasnovanem delu, ki obravnava usode članov bogate plemiške družine obremenjene s številnimi družbenimi pomisleki. V ta svet pa počasi prodira tudi pogumnejše mišljenje, ki ga narekujejo revolucionarni dogodki na Irskem in svobodnejši nazori nekaterih članov, ki so v družino prišli iz svobodomiselnejših krogov meščanske Amerike. Dogajanje je postavljeno v tri različna okolja: v Anglijo, Ameriko in Irsko, ki seveda po svoje oblikujejo osebe romana. Vsaka pa je socialno in psihološko utemeljena z miselnostjo svojega razreda in s svojimi značajskimi potezami. Delo je sestavljeno iz šestih pripovedi, ki jih v prvi osebi pripoveduje pet članov družine de Salis in irski kmet, povezan z njimi. Strnemo pa jih lahko v tri dele. Prvega sestavljata pripovedi Edwarda, starejšega angleškega lorda in njegove mlade žene Marguerite, po rodu Američanke.

Drugi del obsegata pripovedi Edwardovega sina Patricka in njegove žene Sarah, medtem ko zadnji del pripovedujeta Maxwell, uporen irski kmet in Ned, Patrickov sin.

In od kod naslov romana? Cashelmara je osovraženo irsko posestvo, hkrati pa prizorišče, na katerem se pred nami pojavljajo številni kmetje, meščani, plemiči. To je kraj, kjer se vzpne in propade družina, kateri je Cashelmara le pribežališče, kmetom pa domovina. Tu se razrašča dolžnost, krepí ljubezen, strast in prijateljstvo, tu zaživi

hrepenenje po svobodi in želja po maščevanju.

Skratka, v romanu je opisan cel splet dogodkov in značajev, ki nas bodo ob branju popeljali v drugačen, nam tuj, zato pa zanimiv svet.

Preberite, prijetno se boste zabavali.

Bolj moško branje pa je PODGANJI KRALJ, roman Jamesa CLAVELLA, ki je izšel pri založbi Obzorja Maribor leta 1982.

Avtor je bil med drugo vojno v japonskem ujetniškem taborišču in zato dobro pozna takratne razmere.

Leta 1945 se v taborišču deset tisoč zavezniških vojakov bojuje za goli obstanek. Brez zdravil in hrane, stlačeni v borne barake živijo jetniki svoje žalostno življenje pod vročim soncem. Le King, ameriški narednik, si s spretnim prekupčevanjem in črno borzo ustvari majhno kraljestvo v taborišču, v katerem je življenje glede na okoliščine še kar prijetno. Zaradi podjetnosti in poslovnega nagona postane središče taboriščnega življenja. King je mož, ki ga ujetniki najbolj sovražijo in se ga bojijo, vendar pa se mu seveda tudi prilizujejo.

Z odločnostjo, osebnim čarom in močatostjo, prevzame King letalskega stotnika Petra Marlowa, potomca ugledne aristokratske družine. Peter je Kingovo pravo nasprotje, a tudi edini prijatelj zato, ker kmalu spozna, kako težko je potegniti črto med pravico in krivico, kadar je na kocki življenje.

Nenavadna prijatelja sta trn v peti vodji policije v taborišču. Zaradi fanatičnega čuta za pravico in sovražstva do aristokracije vodja policije na vse načine poskuša, da bi ju prizadel. Vse taborišče se nenadoma znajde v smrtnem boju — King pa medtem poskuša pretihotapiti diamant. Drag kamen je poroštvo, da bodo taboriščniki ostali živi. Preliti ga bo namreč skušal v denar in živila.

Roman je napisan po resničnih dogodkih. To je zgodba o stiski ljudi v poslednjem obupu, poln je eksplozivne napetosti, izdaje, brutalnosti in podkupovanja — pa tudi tovarištva in človečnosti.

ROMAN Igorja Torkarja UMI-RANJE NA OBROKE, je izšel letos, založile pa so ga kar tri založniške hiše: Cankarjeva založba, Pomurski tisk in Globus iz Zagreba.

Umiranje na obroke je nekakšno nadaljevanje romana Deseti bratje, ki je izšel pred leti. Avtor se je v omenjenem delu prvič dotaknil zelo občutljive teme — zablod naše politične preteklosti. Umiranje na obroke je poglobljeno nadaljevanje prejšnjega romana, vendar povsem samostojno branje, ki ponovno sega v boleče pisateljeve spomine na pred, med in po-vojni čas.

Glavni junak — Gaber, napreden predvojni mladinec, medvojni vošovec in jurišač in taboriščnik v nemških lagerjih, povojni aktivistični zagnanec, je naenkrat v vrtincu »stalinističnih« ukrepov obsojenec v davčavskem procesu v Ljubljani, ko so bili nekateri intelektualci — komunisti, bivši taboriščniki v nemških nacističnih taboriščih, obsojeni kot nemški vohuni. Roman je zgrajen iz spleta spominov, dokumentov in literature, iz občutenja in doživetja tragike, ki je vse njeno žitje spremenil v strah, ki je za okoličane nesmiseln. Ob hudih in usodnih vprašanjih, humanosti in človeškega v družbi in razkritju zastrtih resnic, se razkriva Gabrova zla usoda kot sla po osebnem in družbenem očiščenju od more tega neslavnega procesa in njegovih vsestranskih posledic.

Prebiranje knjige Igorja Torkarja — Umiranje na obroke nam razkriva »drugo plat« zgodovine in ostri odnos do človeškega na sečiščih zgodovine in tolikokrat nemočnega posameznika.

Dora Rovere

Celje - skladišče
D-Per

452/1984

1119841830,5

COBISS

OSREDNJA KUL : CELJE

